

# CALLIMACHUS

EDIDIT

RUDOLFUS PFEIFFER

VOLUMEN II

HYMNI ET EPIGRAMMATA

OXONII

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

*This book has been printed digitally and produced in a standard specification  
in order to ensure its continuing availability*

## OXFORD

UNIVERSITY PRESS

Great Clarendon Street, Oxford OX2 6DP

Oxford University Press is a department of the University of Oxford.  
It furthers the University's objective of excellence in research, scholarship,  
and education by publishing worldwide in

Oxford New York

Auckland Cape Town Dar es Salaam Hong Kong Karachi  
Kuala Lumpur Madrid Melbourne Mexico City Nairobi  
New Delhi Shanghai Taipei Toronto

With offices in

Argentina Austria Brazil Chile Czech Republic France Greece  
Guatemala Hungary Italy Japan South Korea Poland Portugal  
Singapore Switzerland Thailand Turkey Ukraine Vietnam

Oxford is a registered trade mark of Oxford University Press  
in the UK and in certain other countries

Published in the United States  
by Oxford University Press Inc., New York

Oxford is a registered trade mark of Oxford University Press  
in the UK and in certain other countries

Published in the United States  
by Oxford University Press Inc., New York

© Oxford University Press 1949

The moral rights of the author have been asserted

Database right Oxford University Press (maker)

Reprinted 2005

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced,  
stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means,  
without the prior permission in writing of Oxford University Press,  
or as expressly permitted by law, or under terms agreed with the appropriate  
reprographics rights organization. Enquiries concerning reproduction  
outside the scope of the above should be sent to the Rights Department,  
Oxford University Press, at the address above

You must not circulate this book in any other binding or cover  
And you must impose this same condition on any acquirer

ISBN 0-19-814116-5

## PRAEFATIO

VOLUMEN alterum aliquanto serius quam speraveram proditi  
in lucem. Eius indolem iam in praefatione priori volumini  
praemissa adumbravi (I, p. viii). Non hic verbis velim extollere  
quantum laboris exhaustum sit in Prolegomenis conficiendis ei  
Indicibus.

Doleo sane quod Prolegomena longiora et frigidiora evaserint  
quam fuerat in votis: plura enim de quibus in annotatione apte  
agi non poterat, pertractare necesse erat. In parte igitur priorē  
ad 'Fragmenta' spectante etiam de carminibus aliquot maiori-  
bus restituendis, de temporum ratione, quae inter poetae opera  
intercederent, de eius vita et aequalibus disserui. Singulis  
autem libris papyraceis descriptis conspectum commenta-  
tionum potiorum subiunxi (earum quoque quarum argumenta  
minime probō) illis de industria omissis quibus nullus usus esse  
mihi videbatur. In Prolegomenon parte secunda quae aditur  
ad Hymnos, Scholia, Epigrammata aperit non solum in annos  
quibus singuli codices exarati essent, diligentius inquirere, sed  
etiam nomina librorum eruere studui, ut imago totius  
traditionis magis perspicua eluceret; imprimis autem leger-  
tum animos ad ea adverte quae de archetypi fide nunc statuere  
me posse arbitratus sum. In fine utriusque Prolegomenon partis  
de priorum editionibus aliqua verba feci necnon indicavi quo-  
modo hanc meam editionem instituerim (cf. vol. I, p. vii).

Ut Hymnorum et Epigrammatum textum recenserem,  
mihi quidem non erat propositum, sed Kenneth Sisam Dele-  
gatorum Preli Clarendoniani nuper Secretarius me adduxit, ut  
non solum 'Fragmenta', sed Callimachi quae supersunt omnia  
ederem (cf. vol. I, p. ix); id nullo modo perficere potuissem,  
nisi M. T. Smiley omnium codicum imagines mihi suppe-  
ditavisset (cf. vol. I, p. viii). Commentariorum quoque veterum  
reliquias quae in papyris et codicibus necnon in grammati-  
corum excerptis exstant collegi et adieci; neque vero unquam  
de 'commentario' scribendo ipse cogitavi. Eo igitur volumina  
differunt, quod Aetiorum, Iamborum, Hecalae ceterisque frag-  
mentis annotationes explicativae subiectae sint, Hymnis vero  
et Epigrammatibus nihil nisi apparatus criticus et testimonia.  
Spes non feci illi me huius voluminis Addendis et Corrigendis

non solum nova aliqua fragmenta, sed etiam novas amicorum doctorum observationes inserturum esse. Incommodum sane erit lectoribus benevolentibus evolvere quae nunc in fine utriusque voluminis et addita et correctae sunt, at grato animo, opinor, accipient et quae Aetiorum fragmentis commentariisque e papyrorum Oxyrhynchiarum thesauris ope Edgari Lobel accreverunt et fragmentum papyraceum collectionis universitatis Michiganensis quod Iambo duodecimo tribuere contigit Campello Bonner. Graviores multo quam reliqui ad fragmenta iungenda, supplenda, explicanda contulerunt E. A. Barber et Maas. Novum Iambi secundi testimonium feliciter invenit L. Früchtel; hexametri fragmentum anonymum valde dubitanter Hecalae adscriptum delendum esse docuit B. Wyss; alii alia benigne monuerunt. In Corrigendis non omnia quae aut mea aut typothetae culpa peccata sunt recensui, sed illa tantum quae sensui officere aut legentibus difficultatem praebere videbantur; errores autem minores qui legentes non impediunt tolli poterunt, si unquam editio altera parabitur. Nihilominus illis qui multum laboris in maculis eis detegendis consumpserunt, ut G. B. A. Fletcher et M. T. Smiley, me pergratum esse confiteor.

In indice vocabulorum componendo—quae pars multis facile utilissima operis perlongi esse videbitur—me magna cum solertia, doctrina, assiduitate adiuvit Daphne Hereward; rerum notabilium indicem is augere poterit qui aliquando Hymnorum et Epigrammatum commentarium hoc nomine vere dignum conficiet. Praeter modum vero labor et impendia aucta essent, si fontium quoque fragmentorum index adnexus esset; digesta iam sunt ad ordinem fontium alphabeticum fragmenta quaecumque certis locis attribui nequeunt, i.e. non solum omnia fragmenta incertae sedis et incerti auctoris, sed etiam Aetiorum, Iamborum, Hecalae fragmenta de quorum ordine non constat.

Callimachi volumen prius me ita edidisse iuvat, ut a candidis lectoribus et viris doctis fragmentorum collectionem recensentibus non sine favore aliquo acciperetur; at si placuit illud volumen et si placebit alterum, multorum id opera effectum esse communi iterum profiteor. Addo nominibus eorum qui toti operi adjuverunt iam in praefatione voluminis prioris laudatis (p. ix sq.) nomina ceterorum qui de una vel altera editionis

parte bene meriti sunt; V. Bartoletti, C. Gallavotti, A. S. ] Gow, P. Jacobsthal, F. Jacoby, D. Mervyn Jones, G. S. Kay somenos, O. Masson, W. Morel, W. Phelps, A. River, C. I Roberts, E. S. G. Robinson, B. Snell, Margaretam Alford, qui hoc quoque volumen manu mea scriptum fere totum oculi perstravi, antequam typographico commissum est, octogesimo secundo anno vitae pietati et labori penitus dedicati nuperime nobis ereptam esse maxime maereo cum omnibiliberarum bonarum studiosis quibus illa opem praestantissimam tulerat. Non solum bibliothecae Bodleianae praefec (cf. vol. I, p. x), sed etiam qui praesunt bibliothecis Musei Asinoleani, Musei Britannici, Universitatis Cantabrigiensis et liberalissime ad papyros, codices, libros utendos admiserunt Quibus omnibus gratias quam maximas testatus esse volui. Accedit denique maiestas nitorque officinae Clarendoniana cuius praesides cum humanitate et patientia, artifices cui dexteritate et diligentia usque ad finem perseveraverunt.

Studiorum Callimacheorum nihil nisi initia offero; ad ultiora pervestiganda eruditus magna patet area.

*Scribam Oxonii Kalendis Iulii MCMLI*

## SUMMARIUM

|                                                                                       |         |
|---------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| PROLEGOMENA AD FRAGMENTA                                                              | ix      |
| I. Conspectus librorum papyraceorum                                                   | ix      |
| II. De fragmentorum traditione et testimoniis                                         | xxvi    |
| III. De carminibus aliquot restituendis et de librorum veterum compositione et ordine | xxxiii  |
| IV. De Callimachi aetate vita carminibus quaestiones chronologicae selectae           | xxxviii |
| V. De fragmentorum collectionibus prioribus et de huius editionis indole              | xliii   |
| PROLEGOMENA AD HYMNOS ET EPIGRAMMATA                                                  | li      |
| I. Conspectus librorum papyraceorum                                                   | li      |
| II. De Hymnorum testimoniis veteribus                                                 | liv     |
| III. De Hymnorum codicibus                                                            | lv      |
| Stemma codicum                                                                        | lxxxiii |
| IV. De Hymnorum editionibus aliquot prioribus et de huius editionis indole            | lxxxvi  |
| V. Prolegomena ad Epigrammata                                                         | xcii    |
| TESTIMONIA                                                                            | xcv     |
| SIGLA Papyrorum                                                                       | cvii    |
| SIGLA Codicum                                                                         | cviii   |
| HYMNI I-VI                                                                            | i       |
| DIEGESEIS IN HYMNOS I ET II ET SCHOLIA IN HYMNOS I-VI                                 | 41      |
| EPIGRAMMATA                                                                           | 80      |
| ADDENDA ET CORRIGENDA AD VOL. I ET II                                                 | 100     |
| INDEX RERUM NOTABILIUM                                                                | 127     |
| INDEX VOCABULORUM                                                                     | 141     |

## PROLEGOMENA AD FRAGMENTA

### I. CONSPECTUS LIBRORUM PAPYRACEORUM SECUNDUM ORDINEM TEMPORUM

1. PSI 1092 : saec. I a.C. (Coma Berenices = fr. 110, 44-64). Pars inferior unius columnae in duo fragmenta discissae voluminis papyraci eadem fere aetate scripti qua Catullus carmen vertit. Papyrus empta in Aegypto a Medea Norsa mense Ianuario anni 1929 asservatur Florentiae in bibliotheca Laurentiana; unde venerit, non constat, at qui papyrus venum dederunt, eam Oxyrhynchii repertam esse dixerunt. Signa prosodica, interpunctionis notae, correcturae plane desunt; \* mutum semel adscriptum. Edidit G. Vitelli, *Studi ital.fil.cl.*, N.S. 7 (1929) 1-12 (= Vit.?) et iterum in *Papiri della Società italiana* IX (1929) 148-52 (= Vit.?) cum imagine phototypica in tabula VI; altera imago melior apud M. Norsa, *La scrittura letteraria greca dal sec. IV a.C. al sec. VIII d.C.*, 1939, tab. VIII (cum explicatione p. 17). Contuli Florentiae mense Aprili a. 1934.—De hac papyro celebratissima plures viri docti egerunt quam de ceteris Callimachi fragmentis papyraceis; omnes autem eorum commentationes iterum enumerare supersedeo non solum quia ipse, *Philol.* 87 (1932) 180, 7 illas usque ad annum 1932 editas attuli et H. Herter, *Bursian* 255 (1937) 147-52 de illis usque ad annum 1935 fusiis rettulit, sed quia nova papyrus Oxyrhynchia (infra no. 37) manifestum fecit fere omnia supplementa quamvis ingeniose excogitata irrita cadere. Conferas tamen e.g. quae disseruerunt E. Fraenkel, *Gnomon* 5 (1929) 265 sqq., W. E. J. Kuiper, *Studi ital.fil.cl.*, N.S. 7 (1929) 127 sqq. (v. ad fr. 110, 45), M. Lennhant, *Il libro di Catullo* 1933, p. lxiv-lxxxii; post annum 1935 cf. E. A. Barber, *The Lock of Berenice: Callimachus and Catullus*, in *Greek Poetry and Life*, Essays presented to G. Murray 1936, pp. 343-63, J. Coman, *Coma Berenices*, Bucarest 1936 (124 pp.), E. Bickel, *Rh.M.* 90 (1941) 81-146 Der *Kallimachos-Papyrus* 'Die Locke der Berenike' u. Catull als *Ubersetzer*, *ibid.* 93 (1940) 96; mihi autem dolere confiteor quod, qui nuperime Catulli carmina in bibliotheca Teubneriana recensuit, Mauritius Schuster, 1949, in carmine LXVI edendo coniecturas non paucas (vv. 1. 54-58, 59, 77-78) a poetae genere dicendi alienas in ipsum textum receperit; quantum tres prorsus falsas esse (vv. 54, 77, 78) proximo die nova illa pap. Oxyrhynchia evictura erat.

2. P.Oxy. 2214 : saec. I a.C. exeuntis (Aetinc lib. = fr. 186). Fragmentum unius columnae (35 ll.) voluminis papyraci Oxyrhynchii repertum asservatur Oxonii. Altera et fortasse tertia manus signa prosodica, correcturas (ll. 3, 13, 14, 29), vocabula interlinearia (ll. 7, 12, 13) adscripserunt; alia manus quinque lineas in margine superiore addidit (quae intellegi nequeunt) et unam lineam in margine inferiore; alia manus l. 6 in marg. sup. scripsisse videtur; \* mutum semper adscriptum. Edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri* XIX (1948) pp. 35-8 cum imagine phototypica in tabula VIII; cf. E. A. Barber et P. Maas, *Cl.Qu.* 44 (1950) 96 ad vv. 13-15.

3. *P.Oxy.* 1362 : saec. I p.C. (Aet. inc. lib. = fr. 178-83 c. Addendis). Sex fragmenta voluminis papyraci quorum primum unam columnam paene totam (25 ll.) et alterius columnae partem superiorem sinistram exhibet; minorum fragmentorum tria ad illam alteram columnam pertinere videntur. Aliquot correcturas, interpunctiones, spiritus, accentus altera manus adscripsit; mutum semper ponitur, bis altera manu additum. Papyrus Oxyrhynchii reperta asservatur Oxonii in bibliotheca Bodleiana (MS. Gr. class. c. 77 p); ediderunt B. P. Grenfell et A. S. Hunt, *The Oxyrhynchus Papyri* xi (1915) pp. 83-90 fragmenta 1-5 cum imagine phototypica fr. 1 col. 1 in tabula IV, fr. 6 huc pertinere vidit Lobel. Iterum ediderunt P. Reinach, REG 29 (1916) 121 sq., K. F. W. Schmidt, GGA 1918, 93 sq., A. Koerte, APF 7 (1923) 120 sq., Herter, Bursian 255 (1937) 125 sq.; fusiis egit L. Malten, Herm. 53 (1918) 148-79 (perversa proposuit G. Coppola, *Cirene e il nuovo Callimaco* 1935, pp. 163 sqq.); de diebus festis Atticis [vv. 1-4] v. M. P. Nilsson, *Erano* 15 (1915) 181-200, A. Koerte, Rh.M. 71 (1916) 575-9, E. Maass, Philol. 77 (1921) 3, L. Deubner, *Festschrift* f. P. Clemon 1926, 114 et Attische Feste 1932, 118 sqq., de Erigone fabula [v. 3 sq.] v. Kall-Stud. pp. 102-12.

4. *P.Oxy.* 1793 : saec. I p.C. (Sosibii Victoria et eleg. fragm. inc. sed. = fr. 384, 6-fr. 391). Partes superiores supersunt decem columnarum, quarum decima voluminis papyraci ultima est; unam columnam alteram continuo secutam esse constat, cum vestigia litterarum in tergo alterius columnae dispiciantur, at inter col. II et III fortasse una vel plures columnae interfuerunt; unamquamque columnam fere 21 versum fuisse nunc computari potest e *P.Oxy.* inedita (infra no. 37) qua partes elegiae in Sosibii victoriam scriptae continentur. Signa prosodiae non pauca, puncta, correcturas prima manus, quae textum satis neglegenter scripsit, addidisse videtur in col. I-VI; bis pro  $\epsilon$ , mutum raro omisit (v. ad v. 59). Papyrus empta in Aegypto prope Oxyrhynchum a B. P. Grenfell hieme anni 1897/98 asservatur Oxonii. Edidit A. S. Hunt (adiuvante Lobelio), *The Oxyrhynchus Papyri* xv (1922) pp. 98-110. Iterum ediderunt P. Reinach, Cahen<sup>2</sup> pp. 94-9; de papyro retulerunt Maas, Phil. Wochenschr. 1922, 580 sq., Wil., DLZ 1922, 316, A. Koerte, APF 7 (1923) 121 sq., K. F. W. Schmidt, GGN 1924, 7 sqq., E. Cahen, Bulletin de l'Association G. Budé 1924, 5 sqq., H. Herter, Bursian 255 (1937) 145 sq., 152-6; fusiis egit Wil., Heil Dicht. II (1924) 87-91, cf. 180 sq. et II 38, imprimis de Sosibii victoria; cf. etiam E. A. Barber, Cl.R. 39 (1925) 29, R. Herzog, Philol. 79 (1924) 424 sq. et 82 (1927) 61 sqq., G. Coppola, Riv. fil. class. N.S. 8 (1930) 285 sqq. (ibid. 282 sqq. de elegia 'in Magam et Berenice') [cf. *Cirene e il nuovo Callimaco* 1935 pp. 181 sqq.], Pl., Philol. 87 (1932) 220 sqq. — Papyrus lectu difficillimam, quam iam a. 1938 contuleram, nova papyro Oxyrhynchii reperta et L. et ego iterum atque iterum examinavi.

5. *P. Lit. Lond.* 181 : saec. I p.C. ('Scolia Londiniensis' ad Aet. fr. 1, 7 (?) — 45). Tres columnae angustissimae in pagina aversa columnae XI voluminis papyraci primi, quo Aristoteles *Megaplaion prokairélae* pars prior (P. Lit. Lond.

108) continetur, scriptae sunt; manus non dissimilis illi, qua prior pars *prokairélae* (col. I-XII) scripta est, utitur scriptura cursiva quae vocatur, compendiosis crebris, notis tachygraphicis; lemmata neque *lédece*, neque punctis neque interstitiis distinguuntur. Lemmata e Callimachi fr. 1 sumpta esse cognovit A. S. Hunt, qui maximam partem columnae II edidit pone *P.Oxy.* 2079 (infra no. 15). *The Oxyrhynchus Papyri* XVII (1927) pp. 55-7; totam papyrus edidit H. J. M. Milne, *Catalogue of the literary papyri in the British Museum* 1927 p. 148-50 (inde Pl., Herm. 63 [1928] 304 sqq.); cf. A. Rostagni, Riv. fil. class. N.S. 6 (1928) 7 sqq. et ibid. 8 (1930) 115 sq., I. U. Powell, Cl. Qu. 22 (1928) 113, Milne, Cl.R. 43 (1929) 214, A. Wilstrand, *Erano* 27 (1929) 116 sqq., W. M. Edwards, Cl. Qu. 24 (1930) 109 sqq., A. Koerte, APF 10 (1931) 35 sq., M. Pohlenz, Herm. 68 (1933) 321-3, Lobel, Herm. 70 (1935) 32 sq. — Papyrus mense Februario a. 1938 contuli, mox imaginem phototypicam mihi suppeditavit E. Lobel; v. nunc Commentarium Oxyrhynchium (infra no. 20) ad fr. 1.

6. *PSI 1218 + P.Oxy.* 2170 : saec. I/II p.C. (Aet. IV = fr. 92. 93. 94. 96 et Aet. lib. inc. = fr. 175-7, fort. Aet. IV). Septem fragmentorum voluminis papyraci tria [PSI 1218, fr. a. b. c.] ab Evarista Breccia anno 1932 Oxyrhynchii reperta asservantur Florentiae in bibliotheca Laurentiana et quattuor [P.Oxy. 2170, fr. 1-4] eodem loco iam anno 1902/3 a Grenfell et Hunt reperta asservantur Oxonii (cf. infra no. 7 et 15). Fragmenta eiusdem papyri eadem manu scripta esse cognovit Lobel; si PSI 1218 a. + b. pars inferior et P.Oxy. 2170, fr. 3 pars superior unius columnae sunt, columna plus quam 50 versus habebat (v. ad fr. 176 et Addenda ad fr. 177). Scriptura satis minuta et inelegans saepius  $\epsilon$  pro  $i$ , semel pro  $e$  scribitur, mutum semper adscribitur; correcturas, accentus non paucos, apostrophos  $m$  addisse videtur in PSI 1218 a. + b. et P.Oxy. 2170, fr. 3. — Fragmenta Florentina mense Septembris anni 1935 contuli neque dubito quin a. et b. coniungenda sint. Ediderunt M. Norsa et G. Vitelli, *Annali della R. Scuola Normale Superiore di Pisa* III (1934) 7-12 et *Papiri della Società italiana* XI (1935) pp. 134-9 cum imagine phototypica in tab. X; fragmenta Oxoniensia edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri* XVII (1941) pp. 54-6 cum imagine phototypica in tab. VIII; cf. Maas, *Gnomon* 10 (1934) 164 sq. et 439, Pl., SB Bayer. Akad. 1934, 10, pp. 11 et 14, Erich Diehl, Herm. 71 (1936) 473, Herter, Bursian 255 (1937) 133, Vogliano, PRIMI I (1937) p. 172 sq.

7. *PSI 1216 + P.Oxy.* 2171 + 2172 : saec. (I)/II. p.C. (Iamb. IV fin., V, VI, VII init., inc. sed. = fr. 194, 107-fr. 197, 25, fr. 209-14 et Lyrica (Branch.) = fr. 229). Supersunt tria fragmenta maiora duarum columnarum quingegenorum quatuor versum et sex fragmenta minora eius partis voluminis papyraci qua Iambi continentur; aliud fragmentum carminis choriambici, quod Branchus inscribitur, est pars superior columnae ultimae voluminis eadem manu scriptae. In Iamborum parte correcturae, interpunctiones, signa prosodiae aliquot prima manu, pleraque autem altera manu adscripta esse videntur, in Brancho fere omnia prima manus

<sup>1</sup> Cf. Eduard Fraenkel, *Aeschylus: New texts and old problems* 1947, p. 14 (from the Proceedings of the British Academy, vol. XXVIII).

ipsa addiderat; aliquotiens et mutum et *ε* pro *ε* et *ι* pro *ε* scripta sunt. Papyri fragmenta eodem tempore et eodem modo, quo no. 6, Oxyrhynchii reperta sunt; fragmentum maximum ab E. Breccia repertum, quod per complures annos Florentiae in bibliotheca Laurentiana custodiebatur et quod ibi a. 1934 et 1935 contuli, nunc in Museo Cairensi asservatur. Ediderunt M. Norsa et G. Vitelli, *Papiri della Società italiana xi* (1935) pp. 123-8 cum imagine photographica in tabula ix; cetera fragmenta Oxonii adservata edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri xviii* (1941) pp. 56-65 cum imaginibus in tab. viii et ix, Addenda p. 183 sq. et vol. xix p. 149; iterum ediderunt C. Gallavotti, *Callimaco, Il libro dei Giambi* 1946, pp. 46-54 et 72 sq., C. M. Dawson, *The Lambi of Callimachus* 1950 (*Yale Classical Studies xi*) pp. 50-78.—Ad Lamb. v cf. Norsa-Vitelli, *Atene e Roma* 1933, Stud.it.fil.class. n.s. 10 (1933) 169-75, Pl., Philol. 78 (1933) 265-71, J. Stroux, Philol. 79 (1934) 318 sq., A. Koerte, *APF* 11 (1935) 228 sq., Herter, *Bursian* 255 (1937) 158-60, A. D. Knox, *Stud.it.fil.class. n.s. 15* (1938) 193; ad Lamb. vi cf. Pl., *JHS* 61 (1941) 1-5, Ch. Picard, *Rev. arch. Sér. VI* 24 (1945) 129-31; de Lamb. vii v. ad P.Oxy. 661 = infra no. 21; ad Branchum cf. E. A. Barber et Maas, *Cl. Qu.* 44 (1950) 168. De tribus lambis et de Brancho v. M. Puelma, *Lucilius u. Kalimachos* 1949, pp. 254-64, 293-6, 287-9, 304-9.

8. **P. Med. 18**: saec. (I)/II p.C. ('Diegesis' ad Aet. lib. III. IV, Lamb. I-XII, *Lyrica*, Hecal. = fr. 67-230; v. etiam infra 'Hymnorum papyros' p. II). Papyrus reperta in vico Tebtyni circa Paschae festum anni 1934 ab Achille Vogliano nunc in Museo Cairensi asservatur. Tredecim columnae (Z et I-XII), complures paene integrae (ca. 40 II), voluminis papyracei supersunt, cuius pars prior perit; in col. XIII librarius in tertia linea scribere desit, tum charta vacat. Scriptura potius parti priori saeculi secundi quam primo exeunti tribuenda esse videtur. Primi versus uniuscuiusque Aetiorum partis, Iamborum, carminum *Lyricorum*, *Hecalae*, *Hymnorum* I et II afferuntur (usque ad col. VII 19 *fr. 230*), sequuntur summaria (cf. no. 24 et 26); inter lemma et summarium spatium relinquuntur, nonnunquam paragraphus additur (non puncta); neque accentus neque spiritus neque interpunctiones adscribuntur. Librarius satis negligens non raro erravit, paucos errores correxit; et mutum aliquotiens adscribitur; *ε* pro *ι* passim, rarius *ε* pro *ι* aut *ι* pro *ε*, *η* pro *ε*, *υ* pro *η*, *ο* pro *ω*. Papyrus ab Achille Vogliano ex Aegypto Florentiam transmissam ubi mihi licuit eam inspicere mense Octobri a. 1935 ediderunt M. Norsa et G. Vitelli, *Διηγήσεις* di poemi di Callimaco 1934 cum indice verborum et cum imagine photographica col. I-VI; novis fragmentis columnarum Z et I additis iteratis curis edidit A. Vogliano, *Papiri della R. Università di Milano [PRIMI]* I (1937) pp. 66-145 cum imagine photographica totius papyri in tabulis II et III; ibid. pp. 146-54 L. Castiglioni, *Lingua e stile del Diegheis* et pp. 155-71 Maas, *Exkurs*: I. Die literarische Form der Dieg. u. der 'Scholia Florentina', II. Die neuen Verse des Kall., III. Zur Gesamtausgabe der Dichtungen des Kall.—Dieg. ad Lamb. et *Lyr.*

(= col. VI-X) iterum edidit C. Gallavotti, *Il libro dei Giambi* 1946 et *Die ad Lamb.* (= col. VI-IX) C. M. Dawson, *The Lambi of Call.* 1950: nihil ni lemma recepti Cabeni<sup>2</sup> pp. 71 sqq. (Aet.) et pp. 156 sqq. (Lamb. et *Lyr.* De editione principie multi viri docti disseruerunt, quorum commentationes omnes afferunt Vogliano *PRIMI* p. 67 sq. et Herter, *Bursian* 2 (1937), p. 93. 134-8. 162-71. *Commentationes criticae et exegeticae*, quae ad singulos locos spectant, in apparatu critico aut in commentario loc. notatae sunt; de tota papyro vel de compluribus partibus egerunt Maas, *Gnomon* 10 (1934) 436-9, A. Rostagni, *Riv. fil.class. n.s. 12* (1935) 289-312, Pl., *SB Bayer. Akad.* 1934, 10, 1-50 (rec. Rostagni, *Gnomon* 1 1935, 366-8, E. A. Barber, *Cl. Rev.* 49, 1935, 176 sq., E. Kalinka, *Phil. Wochenschr.* 1936, 711 sq.), A. Wilstrand, *Eranos* 32 (1934) 134-9, Koerte, *APF* 11 (1935) 231-45 et 13 (1938) 87-9, E. Cabeni, *REG* 48 (1933) 279-321, B. Lavagnini, *Atti d. R. Accademia di Palermo* 19 (1935) 3, 1-1 Diehl, *Hypomnema* 1937, pp. 415-18 et passim, L. Castiglioni, *R. Istituto Lombardo di scienze e lettere, Rendiconti* LXX (1937) 55-8, LXXI (1936-8.—Post editionem alteram de Dieg. egerunt: A. Koerte, v. supr. E. A. Barber, *Cl. Qu.* 33 (1939) 65-8, S. G. Kapsomenos, *Byzant.-Neugriec. Jahrbücher* 16 (1939/40) 1-28, B. Snell, *Gnomon* 15 (1939) 529-45, C. Gallavotti, *Riv. fil.class. n.s. 17* (1939) 203, G. Mantouffil, *Eos* 41 (1940-6) 81-10, E. Delage, *Rev. ét. anc.* 42 (1940) 93-101, L. Castiglioni *Il. Rendiconi LXIV* (1940/1) 410.

9. **P. Oxy. 2209 A et B** saec. (I)/II p.C. (Aet. I = fr. 21 et Aet. inc. lib. 118 Fragmenta papyracea duarum columnarum Oxyrhynchii separatim reperti nunc asservantur Oxonii. Scripta sunt (fortasse diversis temporibus eadem manu, quae explanationes quoque interlineares et spiritus et accetus, fortasse non omnes, addidit; semel *ε* pro *ι* et semel *ι* mutum. Edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri XIX* (1948) pp. 4-8 cum imagine photographica in tabula I.

10. **P. Oxy. 2210**: saec. II p.C. ineuntis (Aet. II = fr. 43, 8-9 et Aet. inc. lib. 119-37). Viginti una laciniae parvulae voluminis papyracei Oxyrhynchii repertae asservantur Oxonii. Correcturas, interpunctiones, spiritus, accetus, apostrophos prima manus adscripsisse videtur. Edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri XIX* (1948) pp. 8-14 cum imagine photographica in tabula II.

11. **P. Oxy. 2212**: saec. II p.C. ineuntis (Aet. III = fr. 59, 80, 82-4 et Aet. inc. lib. (114). 138-57). Viginti septem fragmenta (sive fragmentula) voluminis papyracei Oxyrhynchii reperta asservantur Oxonii. Accentus, spiritus, apostrophos, interpunctiones aut omnes manus prima aut aliquae similis manus adscripsisse videtur. Edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri XIX* (1948) pp. 22-7 et Addenda p. 144 cum imagine photographica in tabulis V et VI; v. ad P. Oxy. 2213, infra no. 12.

12. **P. Oxy. 2213**: saec. II p.C. ineuntis vel medii (Aet. III = fr. 75, 50-1 77-78, 80-3, 85 et Aet. inc. lib. 158-74). Viginti quinque fragmenta (partim minima) voluminis papyracei Oxyrhynchii reperta asservantur Oxonii

Correcturas et varias lectiones altera manus addidit, quae fortasse signa quoque prosodiaca et interpunctiones adpinxit; semel « pro i. Signum stichometricum in marg. dextro fr. 1 ad columnam sequentem non iam exstantem spectare videtur (v. ad fr. 80, 7). Editit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri* XIX (1948) pp. 28-35 et Addenda p. 144 sq. cum imagine phototypica in tabulis v-vii. Aliquot fragmenta papyrorum Oxy. 2212 et 2213 ad eandem fabulam (sc. Phrygii et Pictiae) pertinere vidit P. F.; semel 2212 initia et 2213 fines versuum servavit (v. fr. 80), semel 2213 initia et 2212 fines (v. fr. 82). Omnibus fragmentis iterum examinatis illas quibus partes eorundem versuum continentur [2212, fr. 4 a. b. + 5 + 2 a. b. ~ 2213, fr. 1 a. b. + 25; 2213 fr. 9-2212, fr. 1 a. b. j. l. in tab. v et vi ex aduerso disposuit; cf. E. A. Barber et Maas, *Cl. Qu.* 44 (1950) 96, qui iunxerunt fr. 80 et 82 (v. infra Addenda in vol. II ad fr. 80).

13. P. RyL. 13 : saec. II p. C. ineuntis (Aet. I = fr. 26). Inferior pars sinistra unius columnae et duae litterae finales columnae praecedentis exstant; fragmentum voluminis papyracei repertum Oxyrhynchi et emptum ab A. S. Hunt asservatur in bibliotheca Rylandiana urbis Mancunii. Neque « mutum neque signa prosodiaca adscripta sunt. Editit A. S. Hunt, *Catalogue of the Greek Papyri in the John Rylands Library, Manchester*, vol. I (1911) p. 22 sq. cum imagine phototypica in tab. IV: 'Epic fragment', Callimachi Aetiorum fragmentum esse cognoverunt Wil., Herm. 46 (1911) 471-3 et eodem tempore A. Koerte, *APF* 5 (1933) 544 sq.; iterum ediderunt P. F. pp. 10-12, Mair pp. 194-7. Papyrus ipsam cuius ne una quidem littera dubia esse videtur non contuli.

14. P. Oxy. 2261 : saec. II p. C. ineuntis (Aet. I = fr. 31<sup>a</sup> = Addenda ad fr. 26-31 in vol. II). Tria fragmentula voluminis papyracei reperta Oxyrhynchi nunc Oxonii asservantur. Frustulo maiore fines columnae et initia columnae sequentis continentur; in reliquiis columnae prioris fabulam Lini, in columnae alterius reliquiis fabulam Dianae Leucadiae cognovit Lobel postquam Diegesin, infra no. 26, invenit. Nullum fragmentum aliunde notum in p. occurrit; at propter res narratas versus elegiaci sine dubio Aetiorum libro I tribuendi sunt. Correcturae, accentus, spiritus, apostrophus unus, interpunctio alio atramento addita esse videntur, nota marginalis tertia manu; « mutum adscriptum est.—Editit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri* XX (1952) pp. 113-15 cum imagine phototypica in tab. IX.

15. P. Oxy. 2079 + 2167 + PSI 1217 A : saec. II p. C. (Aet. I = fr. 1. 7. II. 17, 18 et Aet. Inc. lib. 115-17). Undecim fragmenta eiusdem voluminis papyracei reperta sunt Oxyrhynchi, duo ab E. Breccia, cetera a Grenfell et Hunt (v. supra ad no. 6 et 7). Primi libri Aetiorum columna prima quadraginta versuum fere tota exstat (P. Oxy. 2079, fr. 1 + 2167, fr. 1); tria alia fragmenta reliquias duarum columnarum se excipientium praebent (P. Oxy. 2167, fr. 2 + PSI 1217 A fr. 1 + 2), duo alia fragmenta partem infertorem columnae fortasse addita continuo sequentis (P. Oxy. 2079 fr. 2 + 2167, fr. 6), aliud partem superiorem columnae, ut videtur, proximae

(P. Oxy. 2167, fr. 3); illa omnia ad priorem partem Aet. lib. I pertinere constat, tria minora adhuc incertae sedis sunt. Unam glossam et unam correcturam supra lineam et unam notam in margine eadem manus addidisse videtur quae signa prosodiaca et interpunctiones adscripsit; mutum non adscribitur nisi semel, « pro i et « pro « aliquoties scribitur. Novem fragmenta a Gr.-H. reperta Oxonii asservantur, duo Florentiae in bibliotheca Laurentiana, ubi ea contuli anno 1935. Ediderunt A. S. Hunt, *The Oxyrhynchus Papyri* XVII (1927) pp. 45-55 (adiuvantibus Housman et Lobel; P. Oxy. 2079 cum imagine phototypica fr. 1 in tab. 1) et E. Lobel, *ibid.* XVIII (1941) pp. 47-51 (P. Oxy. 2167, fr. 1-5 c. Add. p. 183) et XIX (1948) pp. 147-9 (P. Oxy. 2167, fr. 6, 7 et Add. ad fr. 2. 3); fragmenta Florentina ed. M. Norsa et G. Vitelli, *Annali della R. Scuola Normale Superiore di Pisa* III (1934) 1-7 et *Papiri della Società italiana* XI (1935) pp. 129-33 cum imagine phototypica in tab. X.—Commentarios veteres ad illam priorem partem lib. I Aet. v. sub no. 5 (Schol. Lond.) et no. 20 (Schol. Oxon.), Diegesin sub no. 24 ('Schol. Flor.'—Cahen? (1940) pp. 54 sq. et 82-7.

Cf. Maas, *DLZ* 1928, 129 sq. (adiuvante Wil.), A. Vogliano, *Bollet. di fil. class.* 34 (1928) 201 sqq., A. Rostagni, *Riv. fil. class.*, N.S. 6 (1928) 1-32, Q. Cataudella, *ibid.* p. 599 sq., P. F., Herm. 63 (1928) 302-41, I. Kapp, *Philol.* 84 (1928/9) 175-8, M. Pohlenz, *GGN* 1929, 150-5, P. Friedländer, Herm. 64 (1929) 383 sq., Wil., *ibid.* p. 488 sq., E. A. Barber, *New Chapters in the History of Greek Lit.* II (1929) 4 sqq., H. Herter, *R.-E. Suppl.* V (1931) 409-11, A. Koerte, *APF* 10 (1933) 32-5.—Milne (1929) v. supra ad no. 5, Coppola, Gallavotti, Pohlenz, Rostagni (1933) v. infra ad no. 24.—De fragmentis Florentinis cf. Maas, *Gnomon* 10 (1934) 162-5, A. Rostagni, *Riv. fil. class.*, N.S. 12 (1934) 67-70, A. Koerte, *APF* 11 (1935) 225 sq.; E. Lobel, Herm. 70 (1935) 31-6 papyro Oxyrh. 2079 iterum examinata. De singulis commentationibus rettulit H. Herter, *Bursian* 235 (1937) 96-113 et 117-19.—C. Gallavotti, *Aegyptus* 22 (1942) 114-16 et Q. Cataudella, *Atene e Roma*, Ser. III, vol. II (1943) 41-4 de P. Oxy. 2167.

16. PSI 1217 B : saec. II p. C. (Aet. I = fr. 7, 14-26). Duo fragmenta partis inferioris unius columnae voluminis papyracei reperta Oxyrhynchi, ut PSI 1217 A, v. supra no. 15, asservantur Florentiae. In margine inferiore fr. 2 manus altera, ut videtur, versum in textu omissum addidit; fort. eadem correctoris manus aliquid in marg. sin. ante fr. 1, v. 12 adnotavit et spiritum et accentus non paucos adscripsit; « mutum deest. Ediderunt M. Norsa et G. Vitelli, *Annali della R. Scuola Normale Superiore di Pisa* III (1934) 4-7 et *Papiri della Società italiana* XI (1935) 129-33 cum imagine phototypica in tab. X; cf. Maas (1934), Rostagni (1934), Koerte (1935), Lobel (1935), Herter (1937), Cahen? (1940) supra ad no. 15.—Contuli Florentiae anno 1935.

17. P. Berol. 11521 saec. II p. C. ('Commentarius Berol.' ad Aet. I fr. 7, 23-9). Fragmentum unius columnae (25 ll.) voluminis papyracei, emptum in vico Gizeh, in museo Berolinensi asservabatur, ubi papyrus a. 1920 contuli; nunc imagine lucis ope confecta uti potui quam Edgaro Lobel

debeo. In commentario doctrinae pleno duo puncta (aut unum punctum superius) ante lemmata et ante locos ex aliis scriptoribus allatos posita esse videntur; signa prosodica nulla, scriptura 'calligraphica' sine compendii. Edidit U. v. Wilamowitz, SB Berl. Akad. 1912, 1 544-7 adiuvante Gu. Schubart; iterum edidit P. i. pp. 12-14; cf. A. Koerte, APF 5 (1913) 546, Pf., Kall. Stud. 1922, pp. 38-47, Wil., Hell. Dicht. II (1924) 174, Norsa-Vitelli, PSI XI (1935) 132 sq., E. Lobel, Herrn. 70 (1935) 35 sq., H. Herter, Bursian 255 (1937) 119, Diehl, Hypomnema 1937, p. 442.

18. **P.Oxy. 2080**: saec. II p.C. (Aet. II = fr. 43). Fragmentum unum, quamquam discissum, voluminis papyraci reliquias trium columnarum exhibet, quarum media fere tota (47 vv.) superest; columnae prioris fines versus, columnae tertiae initia versus exstant; post col. I 20 non quattuor, sed duo versus desunt; numerus igitur versusum fragmenti 43 differt post v. 20 a numeris editionis principis. Eadem manus inter columnas Scholia quoque addidit, compendii crebris usa, et inter lineas quattuor varias lectiones, signa elisionis, accentus paucissimos adscripsit; interpunctiones nullae, at e mutum non omisum nisi in v. 54. Papyrus Oxyrhynchii reperta asservatur Oxonii. Ediderunt A. S. Hunt, The Oxyrhynchus Papyri XVII (1927) pp. 57-62 (adiuvantibus Lobel et Housman) cum imagine phototypica col. II et III in tab. II, et E. Lobel, ibid. XIX (1948) p. 147.—Columna II apud Cahen, pp. 56-9.—Cf. I. U. Powell, Cl. Qu. 22 (1928) 113, Lobel ibid. p. 115, Maas (adiuvante Wil.) DLZ 1928, 130. G. de Sanctis, Atti della R. Accad. di Torino 63 (1927/8) pp. 112-17 et Riv. fil. class. N.S. II (1933) 531-3. E. A. Barber, New Chapters in the History of Greek Lit. II (1929) 6 sqq., A. Koerte, APF 10 (1931) 36-41. W. Ehlers, Die Gründung von Zankle in den Aitia des Kall., Diss. Berlin 1933. E. Kalinka, Phil. Wochenschr. 1934, 1219 sq., Herter, Bursian 255 (1937) 126-8, Pf., Philol. 93 (1938) 61-6 papyro Oxonii vere anni 1938 primum collata, L. Deubner, Philol. 95 (1942) 26-8.

19. **PSI 1094**: saec. II p.C. exeuntis ('Scholia Florentina' ad Iamb. I fr. 191, 6. et 26-39). Duo fragmenta voluminis papyraci ab E. Breccia anno 1928 Oxyrhynchii reperta asservantur Florentiae in bibliotheca Laurentiana, fragmentum minus ad partem inferiorem columnae pertinet, alterum fragmentum parvulum ad eisdem columnae partem superiorem pertinere videtur. Duo puncta ante lemmata posita bis in papyro dispici possunt (II. 36 et 39) et unum punctum post lemmata positum (II. 38 et 40); accentus adscripti non sunt nisi semel in lemmate I. 39, spiritus bis in textu scholiorum. Edidit G. Vitelli, Papiri della Società italiana IX (1929) 157-64 cum imagine phototypica in tab. V (v. notam 2 in pag. 158), II. 23-41 iam in Bulletin de la Société Archéologique d'Alexandrie, no. 24 (1929) 1-4; cf. A. D. Knox, The Greek Choliambic Poets 1929, p. 357 sq., E. Lobel, The Bodl. Quart. Record VI (1930) 138 sq., Milne, Cl. R. 46 (1932) 250, Diehl, Hypomnema 1937, p. 422 sq. Iterum edidit C. Gallavotti, Il libro dei Giambi 1946, pp. 32-4; cf. C. M. Dawson, The Iambi of Call. 1950, p. 12 sq.

20. **P.Oxy. 2262**: saec. II p.C. exeuntis (Commentarius ad Aet. I fr. 1\*, et fr. 2-4 vol. II, Addenda; cf. vol. I p. 499 Addenda ad fr. 2). Super sunt duo fragmenta maiora voluminis papyraci, quorum prius partes inferiores duarum columnarum exhibet, alterum partes superiores duarum columnarum probabiliter subsequentium; accedunt quinque fragmenta minuta; reperta Oxyrhynchii illa nunc Oxonii asservantur. Lemmata *εὐθέως* ad laevam partem et commentarii columnae satis angustae; spatium post lemmata, puncta nulla; accentus nulli, correcturae paucae, semel spiritus, semel coronis in fine fr. I col. II; *ε* pro *i* scribitur. Edidit E. Lobel, The Oxyrhynchus Papyri XX (1952) pp. 115-24 cum imagine phototypica in tab. XI; cf. supra no. 5.

21. **P.Oxy. 661**: saec. II p.C. exeuntis (Iamb. VII = fr. 197, 11-25, 39-51). Fragmentum partis inferioris duarum columnarum voluminis papyraci repertum Oxyrhynchii nunc in Museo Cairensi asservatur. Textus litteris uncialibus satis magnis pulchre scriptus est; correcturas, interpunctiones, accentus spiritusque complures altera manus adscripsisse videtur, tertia manus ceteros accentus et spiritus. Ediderunt B. P. Grenfell et A. S. Hunt, The Oxyrhynchus Papyri IV (1904) pp. 62-4 cum imagine phototypica in tab. V: 'Epodes' (inde I. U. Powell, Collectanea Alexandr. 1925, lyr. adesp. fr. 31, p. 194 sq.); cf. Wil., GGN 1904, 668, F. Blass, APF 3 (1906) 483. Callimachi Iamborum fragmentum esse (id quod superscriptus erat Blass, negaverat Wil.) cognovit Pf., SB Bayer. Akad. 1934, 10, pp. 23-30 cum recensione textus; iterum ediderunt C. Gallavotti, Il libro dei Giambi 1946, 53 sq., et C. M. Dawson, The Iambi of Call. 1950, pp. 74-83.—Cf. G. Coppola, Cirenè e il nuovo Call. 1935 p. 98 sq., B. Snell, Gnomon 15 (1939) 535, Ch. Picard, Rev. numismat. Sér. V 6 (1942) 1-22, E. Diehl, Rh. M. 92 (1943) 177-9 [cf. vol. I p. 505 Addenda ad fr. 197]; v. ad P.Oxy. 2171 = supra no. 7. Frustulum voluminis papyraci quod E. Lobel alterum fragmentum papyri Oxyrh. 661 esse valde dubitanter coniecerat (P.Oxy. XX (1952) p. 168), postea feliciter cum papyri Oxyrh. 2364 fragmentis 3 et 4 coniunxit (P.Oxy. XXIII (1956) p. 37 f.); v. Bacchyl. 18 ed. B. Snell (1961), pp. 14\* et 79.

22. **P.Oxy. 2169**: saec. II p.C. exeuntis (Aet. III = fr. 59, 8-25). Fragmentum partis superioris unius columnae voluminis papyraci repertum Oxyrhynchii asservatur Oxonii. Versus litteris similibus atque in no. 21, sed maioribus et pulchrioribus diligenter scripti sunt, signis prosodiacis et interpunctionibus saepius additis. Edidit E. Lobel, The Oxyrhynchus Papyri XVIII (1941) pp. 52-4 cum imagine phototypica in tab. VII.

23. **P.Oxy. 2173**: saec. II p.C. exeuntis (Elegia in victoriam Nemeaeam? = fr. 383). Prima columnae voluminis papyraci pars laeva superior exstat; fragmentum Oxyrhynchii repertum asservatur Oxonii. Signa prosodica partium prima manu adscripta sunt, partium alio calamo. Edidit E. Lobel, The Oxyrhynchus Papyri XVII (1941) p. 66 sq. cum imagine phototypica

in tab. VII; cf. K. Latte, *Philol.* 97 (1948) 56 sq. (v. etiam vol. I p. 508 Addenda ad fr. 383).

24. **PSI 1219**: saec. II/III p.C. ('Scholia Florentina' [Diegesis] ad Aet. I fr. 1-25). Duo fragmenta supersunt quorum maius pars superior primae columnae voluminis papyraci esse videtur; pars inferior (post l. 43) mutua est. Alterum fragmentum parvum (12 ll.) potius ad columnam sequentem pertinere quam ad illam partem inferiorem columnae prioris. Scriptura non 'calligraphica' crebris utitur compendiis, signis prosodiacis nullis; et mutum deest, et pro i scribitur. Primus hexameter uniuscuiusque Aetiorum partis totus affertur ('Iemma'), quem 'summarium' illius partis sequitur; cf. 'Diegesis' in P. Med. = no. 8 et in P. Oxy. = no. 26. Papyrus ab E. Breccia 1932 Oxyrhynchii reperta, ut no. 6, 7, 15, nunc in Museo Caetensi asservatur; contuli eam Florentinae anno 1934 in bibliotheca Laurentiana, ubi per complures annos custodiebatur. Ediderunt M. Norsa et G. Vitelli, *Bulletin de la Société d'Archéologie d'Alexandrie*, no. 28 (1933) 123-32 cum imagine phototypica, et *Papiri della Società italiana* xi (1935) pp. 139-49 [sine tabula]; cf. G. Coppola, *Rendic. della R. Accad. di Bologna, Classe di Scienze Morali, Scr. III, vol. VII* (1932/3), pp. 1-28 et *Studi ital. fil. class.* N.S. 10 (1933) 333 sq., A. Rostagni, *Riv. fil. class.* N.S. 11 (1933) 189-210 et ibid. 12 (1934) 117-19, M. Pohlenz, *Herm.* 68 (1933) 313-27, C. Gallavotti, *Studi ital. fil. class.* N.S. 10 (1933) 231-46 et ibid. 11 (1934) 91-6, Maas, *Gnomon* 10 (1934) 162-4, Q. Cataudella, *Riv. fil. class.* N.S. 12 (1934) 55-66, A. Koerte, *APF* 11 (1935) 229 sq., E. Lobel, *Herm.* 70 (1935) 31-41, Herter, *Bursian* 255 (1937) pp. 97-123 passim, Diehl, *Hypomnema* 1937, pp. 418-21; de ratione quae inter haec 'Scholia' et *Dieg. Med.* intercedat, v. Maas, *PRIMI* (1937) pp. 155 sqq. et *Kapsomenos* (1939/40), quorum commentationes supra ad no. 8 adferuntur.

25. **P.Oxy. 1363**: saec. II/III p.C. (Iamb. I = fr. 191, 5-34). Fragmentum unius columnae mediae voluminis papyraci repertum Oxyrhynchii nunc Oxonii in bibliotheca Bodleiana asservatur (MS. Gr. class. g. 60 p). Accentus, spiritus, puncta superiora manu altera adscripta sunt. Ediderunt B. P. Grenfell et A. S. Hunt, *The Oxyrhynchus Papyri* xi (1915) pp. 90-2 cum imagine phototypica in tab. vi (inde Pf. i pp. 69-71; cf. Mair p. 290, 1). In hac papyro partem eorundem versuum conservatam esse quos in P. Oxy. 1011, fol. II legimus (infra no. 35) cognovit Lobel, 'An improvement in Call. Choliambi' [in folio separatim impresso, 1934]; cf. A. Koerte, *APF* 11 (1935) 237, G. Coppola, *Cirene e il nuovo Call.* 1935, p. 81, Pf., *Philol.* 93 (1938) 70 sq. Iterum ediderunt C. Gallavotti, *Il libro dei Giambi* 1946, pp. 33-4 et C. M. Dawson, *The Iambi of Call.* 1950, pp. 10-12.
26. **P.Oxy. 2263**: saec. II/III p.C. ('Diegesis' ad Aet. I fr. 26-31 et ad Aetion sequens adhuc ignotum, vol. II Addenda; cf. vol. I p. 499 Addenda ad fr. 26-31). Duo fragmenta voluminis papyraci exstant, quorum maius reliquias trium columnarum habet, alterum parvulum non plus quam aliquot syllabas quattuor linearum; iis manus altera signa prosodiaca adpinxit, quibus fragmentum maius caret; et mutum adscriptum

est, et pro i et e pro e. Primus hexameter novi Aetii affertur quem summarium sequitur, ut in 'Scholiis Florentinis', supra no. 24; v. etiam no. 8. Edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri* xx (1952) pp. 125-9 cum imagine phototypica in tab. XII; cf. F. Jacoby, *FGrHist.*, vol. III B (1950) p. 157 ad 305 F 8 bis; v. etiam supra ad no. 14.

27. **P.Oxy. 2215**: saec. II/III p.C. (Iamb. III. IV = fr. 193, 5-24, 194, 14-21). Duo fragmenta voluminis papyraci reperta Oxyrhynchii asservantur Oxonii; prius dexteram partem columnae, alterum laevam partem columnae alterius (fortasse sequentis) exhibet; accentus nulli, at puncta bis, semel spiritus, semel correctura (?) inter lineas adscripta sunt. Edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri* XIX (1948) pp. 38-41 cum imagine phototypica in tab. I; iteravit C. M. Dawson, *The Iambi of Call.* 1950, pp. 32-5.

28. **P.Oxy. 2218**: saec. II/III p.C. (Iamb. XII = fr. 202, 1-6). Fragmentum laevae partis columnae cum reliquiis 'coronidis' ante primum versum postitae repertum Oxyrhynchii asservatur Oxonii; accentus et spiritus alio calamo adscripti esse videntur. Edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri* XIX (1948) p. 46 cum imagine phototypica in tab. VIII; iteravit C. M. Dawson, *The Iambi of Call.* 1950, p. 108.

29. **P.Oxy. 2208**: saec. III p.C. (Aet. I = fr. 2 et Aet. inc. lib. fr. 113, 114). Tria fragmenta voluminis papyraci reperta Oxyrhynchii asservantur Oxonii; fragmentum primum median partem columnae ad Aetiorum librum primum pertinentis servavit; fortasse fragmentum alterum non longe ab illo distabat, at fr. 3 fines columnae libri tertii continere videtur (v. no. 11 et 31); ibi loquentium voces punctis geminatis indicantur. Semel varia lectio, passim accentus, spiritus, interpunctiones adscriptae sunt, pleraque manu altera; et mutum deest. Edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri* XIX (1948) pp. 1-3 (cf. p. 21) cum imagine phototypica in tab. I; fusius de hac papyro agit Pf. in *Journal of the Warburg Institute*, v. infra p. 116; v. etiam vol. I p. 502 sq. Addenda ad fr. 114.

30. **P.Oxy. 2216**: saec. III p.C. (Hecata = fr. 238). Fragmentum schedae codicis papyraci superest cuius paginam rectam et propter rem narratam et propter marginem ad laevam columnae in pagina versa vacantem praecedere paginae versae opinor; accedunt duo frustula minima. Fragmenta codicis Oxyrhynchii reperta asservantur Oxonii. Correcturae, apostrophi, accentus, spiritus, interpunctiones maximam partem alio calamo adscripta sunt; et mutum adscriptum est (semel supra lineam manu?). Edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri* XIX (1948) 41-4 et Addenda p. 145 sq. cum imagine phototypica in tabulis III (fr. 1-3 recto) et IV (fr. 1-3 verso).

31. **P.Oxy. 2211**: saec. III p.C. (Aet. III = fr. 63-7 et Aet. inc. lib. fr. 114-15). Duo fragmenta schedarum, quae eiusdem codicis papyraci esse videntur, sine dubio eadem manu scripta sunt, Oxyrhynchii reperta nunc Oxonii asservantur. Fragmentum maius, ubi pagina versa praecedit,

superiorem partem columnae fere integram servavit, alterum fragmentum minus, ubi pagina recta praecedit, dimidiam fere partem inferiorem columnae. In fragmento priore apostrophos, accentus paucos, interpunctiones, unum versum omissum librarius ipse addidit, altera autem manus alio calamo et atramento pallidior omnibus fere verbis accentus spiritus, quod adpinxit, aliquot errores inter lineas correxit, bis c. mutum supplevit, quod ceteris locis m' adscripserat; tertia manus in margine superiore paginae versae tres versus addidit, fortasse suo loco; in fragmento altero minore librarius adscripsit apostrophos, at nulla vestigia correctoris apparent. Edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri* XIX (1948) pp. 15-21 cum imagine phototypica in tabulis III (fr. 1<sup>r</sup> et fr. 2<sup>r</sup>) et IV (fr. 1<sup>r</sup> et fr. 2<sup>v</sup>); cf. C. Gallavotti, *La Parola del Passato* XII (1946) 287 sq.

32. P. Oxy. 2168 + P. Berol. 11629 A et B + 13417 A et B + PSI 133: saec. III p.C. (Aet. 1 = fr. 12, 18, 23, 24, Aet. III = fr. 57, 59, 18-22; Lyrica = fr. 227, 228; Hecala = fr. 253). Sex schedae mutuae eiusdem codicis papyraci adhuc notae sunt; quattuor quidem fragmenta Berolinensia ante annum 1912 in Aegypto empta sunt, sed P. Oxy. 2168 et PSI 133 Oxyrhynchi reperiuntur esse constat, unde apparet omnes codicis reliquias ab illo loco originem ducere. Singulae paginae 37 vel 38 versus habebant (Berol. 13417 A<sup>r</sup> 38 vv., A<sup>v</sup> 37 vv. numero versuum subscripto); ubi margines supersunt, Scholia a librario ipso ad dexteram aut sinistram, supra et infra columnam textus scriptos esse videmus; correcturas, apostrophos, spiritus, interpunctiones, accentuum maximam partem idem adpinxit (nota marginalis inepta altera manu deleta esse videtur); c. mutum adscribere solebat, semel a pro i scripsit, at correxit. Inter duo fragmenta Aet. lib. I, parvum Oxy. 2168, ubi pagina recta praecedit, non Berol. 11629 B, superiorem partem folii, ubi pagina recta praecedit, et maius plus quam unum folium, si ullum, perit (v. ad fr. 3, 1); superiores quoque partes unius folii Aet. lib. III et unius folii Hecalae exstant, quorum paginae rectae praecedunt. Carminum denique lyricorum duo fragmenta supersunt quorum prius parvum pars laeva inferior schedae est; versus tredecim Pervigilii, quorum initia tantum servata sunt, tam breves erant, ut charta in pagina versa vacet, quae nulla Scholia in margine dextero habuisse videtur; nisi versus servati ad finem Pervigilii pertinent, inter finem paginae et fragmentum sequens quo Arsinos apothosis continetur una pagina aut unum folium deest. Multo maius est illud fragmentum sequens; laeva quidem pars schedae perit, at reliquiae 75 versuum (v. supra) cum Scholiis exstant.

Fragmentum Oxy. 2168 (de Argonautis) nunc Oxonii asservatum edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri* XVIII (1941) p. 51 sq. cum imagine phototypica in tab. VIII.

Fragmenta Berolinensia in museo Berolinensi asservabantur, ubi ea olim contuli; nunc imaginibus lucis ope contactis uti potui. P. Berol. 11629 B (de Hercule Lindio et de Thiodamante) edidit U. de Wilmowitz, *SB Berl. Akad.* 1914, pp. 227-44 cum imagine paginae rectae in tab. I; iterum ediderunt Pf. 1 pp. 19-23, Lobel, *Herm.* 70 (1935) 39-41, partes

integros Cahen<sup>2</sup>, pp. 66-9. Cf. L. Castiglioni, *Bollettino di fil. class.* 21 (1915) 34-7, Pf., *Kall.-Stud.* pp. 78-102, A. Koerte, *APF* 7 (1923) 121, Maas, *Herm.* 60 (1925) 259, E. Cahen, *Callimaque* 1929, pp. 127-34, A. Ardiczoni, *Riv. fil. class. N. S.* 13 (1935) 452-67, H. Herter, *Bursian* 255 (1937) 121-3; v. etiam ad no. 24 ('Schol. Flor.' ad Aet. 1). — P. Berol. 11629 A (de Hercule et Molochro) edidit U. de Wilmowitz, *ibid.* pp. 223-7 cum imagine phototypica paginae rectae; iterum ed. Pf. 1 p. 18 sq., Cahen<sup>2</sup> p. 67; cf. Castiglioni, Koerte, Herter l. l. p. 124, v. supra. — P. Berol. 13417 A (Arsinoe) et B (Pervigilium) edidit U. de Wilmowitz, *SB Berl. Akad.* 1912, pp. 524-44 adjuvante Schubart (sine tabula); iterum ediderunt Pf. 1 pp. 3-10, Gallavotti, *Il libro dei Giambli* 1946, pp. 67-71, versus aliquot fere integros Cahen<sup>2</sup> pp. 76-81. Cf. A. Koerte, *APF* 5 (1913) 545, Maas, *Berl. Philol. Wochenschr.* 1912, 959, Pf., *Kall.-Stud.* pp. 1-14 (cf. 30-7) et Antike II (1926) 168-73, Wil., *Hell. Dicht.* I (1924) 193-6, G. Coppola, *Cirene e il nuovo Call.* 1935, pp. 190-200, Herter, *Bursian* 255 (1937) 169 sq., Vogliano, *PRIMI* I (1937) 77, 2, M. Puelma, *Lucilius u. Kall.* 1949, pp. 296-302.

Fragmentum PSI 133 quod Florentiae in bibliotheca Laurentiana asservatur, ubi papyrum anno 1934 contuli, edidit G. Vitelli, *Papiri della Società italiana* III (1913) pp. 54-6 cum imagine phototypica in tab. I; iterum ediderunt I. Kapp, *Call. Hecalae fragm.* 1915 pp. 32 sq., 34 sq. et Pf. 1 p. 76 sq., cf. Wil., *DLZ* 1913, 1864, O. Crusius, *Lit. Zentralblatt* 1913, 1725, W. Weinberger, *Philol.* 76 (1919) 75, 81.

A. Vogliano, *PRIMI* I (1937) p. 77, 1 (cf. Gallavotti l. l. p. 25) negavit P. Berol. 13417, a se Berolini denuo inspectam, partem illius codicis esse et Guilelmum Schubart sibi nunc assentiri affirmavit; at confiteor me priorem opinionem Wilmowitzii et Schubarti tenaciter tueri. 'Pervigilium' et 'Arsinoe' certe alio calamo et fortasse alio atramento scripta esse necnon papyri colorem differre ab illa, quae Aetiorum fragmenta servavit, concedo (v. iam Wil., *SB Berl.* 1914, 222 sq.); longe enim illam Lyricorum partem ab Aetiorum initio distare Diegesis nos docuerunt. Manus autem librarii quin eadem sit in omnibus fragmentis supra allatis, nullus dubito (v. etiam Lobel ad P. Oxy. 2168); eandem esse in Scholiorum scriptura etiam magis conspicuum est quam in textu. Hecalae fragmentum Florentinum, in editione principe saeculo v p.C. attributum, litteris paulo maioribus et crassioribus scriptum esse videtur; tamen editores fragmentorum Berolinensium eandem manum recte agnoverant.

33. P. Oxy. 2217: saec. IV p.C. (Hecala = fr. 260, 44-58). Fragmentum partis dexterae inferioris unius columnae voluminis papyraci repertum Oxyrhynchi asservatur Oxonii; apostrophos, spiritus, accentus, puncta eadem manus addidisse videtur, c. mutum (semel) adscriptum est. Edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri* XIX (1948), p. 44 sq. cum imagine phototypica in tab. VIII.

34. P. Ryl. 485: saec. IV p.C. (Iamb. IV. v = fr. 194, 115-17, 195, 1-7). Fragmentum parvum partis sinistrae columnae voluminis papyraci, emptum in Aegypto a B. P. Grenfell anno 1920, asservatur in bibliotheca Rylandiana urbis Mancunii; ubi repertum sit non constat, at Oxyrhynchi

excludi non potest. Duo Iambi signo coronidis in margine sinistro adpicio distinguuntur: dimetri iambici epodici Iambi v *de eide*, scripti sunt: apostrophus semel post *oxy*, accentus, spiritus nulli. Edidit C. H. Roberts, Catalogue of the Greek Papyri in the John Rylands Library Manchester, vol. III (1938) p. 97 sq. adiuvante E. Lobel, cum imagine photographica in tab. v. Iterum ediderunt C. Gallavotti, Il libro dei Giambi 1946, p. 46 sq. et C. M. Dawson, The Iambi of Call. 1950, p. 50 et 56. — Cf. B. Snell, Gnomon 15 (1939) 540. A. Koerte APF 14 (1941) 110. M. Puelma, Lucilius u. Kallimachos 1949, p. 354.

35. P. Oxy. 1011: saec. IV p. C. exeuntis (Aet. III, IV, Iamb. I-IV, XII, XIII et fragm. min. = fr. 75-76, 112, 191-4, 202-8). Septem folia partim mutila et quinque frustula (nondum suis locis assignata) eiusdem codicis papyracei, hieme anni 1903/6 Oxyrhynchii reperta, asservantur Oxonii in bibliotheca Bodleiana (MS. Gr. class. c. 72 p). Numeri versuum in unaquaque pagina scripti satis variant: in fol. IV non plus quam 37 vv. inerat, ut nuperime nos docuit P. Oxy. 2215 (supra no. 27), cum versus decem inter fol. IV<sup>r</sup> 27 et fol. IV<sup>r</sup> 1 perditos suppleret; at in fol. IV<sup>r</sup> 43 vv. supersunt fere integri, in fol. IV<sup>r</sup> 42 vv. (et 4 vv. in margine superiore additi), in fol. IV<sup>r</sup> (numero versuum falso subscripto) et VII<sup>r</sup> 41 vv., in fol. I<sup>r</sup> et VII<sup>r</sup> 39 vv. Folia I pagina recta numero 152 notata est,<sup>1</sup> folii II pagina recta numero 186; paginae igitur 34, i.e. 17 folia inter I et II perierunt (quibus pars posterior paginae igitur 34, i.e. 17 folia inter I et II perierunt (quibus pars posterior Aet. lib. III et totus Aet. lib. IV continetur exceptis decem ultimis epilogi versibus); foliorum II (rectum = p. 186), III (rectum = p. 188), IV, V (rectum = p. 192) unum alterum continuo sequi constat; folium quoque VI (Huntii numeris fol. VI et VII utrorque quam falsis) proximum post VII esse Diegeseis docuerunt. Quot autem folia inter fol. V et VII fuerint, computari potest: cum septem carmina iambica (Iamb. V-XI) in lacuna perierint (quorum Ia. V 68 vv., VI 62 vv., VII fort. eundem fere longitudinis fuerat), non plus quam sex folia (ca. 480 vv.) deesse videntur. Folia V et VII, quamquam nunc discissa, partes eiusdem schedae papyraceae in medio complicatae esse constat. In foliis II, III, IV, V semper rectum subsequitur versum, in folio VII autem versum subsequitur rectum (et recto praecedente fol. VI collocandum est post VII); si sex folia interposita erant inter V et VII, i.e. tres schedae papyraceae in medio complicatae, tria folia priora a verso incipiebant, tria posteriora a recto; compages igitur schedarum non minus quam septem schedas habuisse videtur. At totus liber non 'septenionibus', ut ita dicam, compositus esse potest: si ita esset, in folio I septendecim foliis a folio II separato, ut supra vidimus, rectum praecedere necesse esset: revera autem fol. I a verso incipit. Compages e.g. novenarum (vel plurium) schedarum ad illum paginarum ordinem quadrarent; sed compaginum ambitum in uno eodemque codice variare posse negari nequit. Codex, in cuius pagina 185 Aetiorum epilogus legitur, non ab Aetiorum prologo incipere potuit; ne magnum quidem Aetiorum opus plus quam 7,000 versuum fuisse credibile est: alia igitur

<sup>1</sup> De numero in pagina recta, non in pagina versa praecedente notato cf. P. Amh. 23, fort. P. Oxy. 1780.

carmina (Hymni scilicet et Hecale) ante Aetiorum. lib. I collocata fuisse veri simillimum est; de carminum Callimacheorum ordine in editionibus veteribus v. infra pp. xxxvii sq. et xlix. Librarius ipse paginarum versuumque numeros et apostrophos adscripsit, fortasse accentus quoque in fol. II<sup>r</sup> et aliquot adnotationes; at in univsum spiritus, accentus, puncta duabus aliis manibus alio atramento addita esse videntur, quae non paucos errores inter lineas (bis infra lineam) correxerunt et marginibus signa et notas aliquot explicativas adpinxerunt (fol. IV<sup>r</sup> ad Iamborum versum ducentesimo signum stichometricum B?); in fine versus littera *v* interduum lineola litterae antecedenti superscripta redditur; *ε* mutum saepe scribitur, saepius omittitur, interdum a correctore additur, passim *ε* pro *i* (interduum *ε* a correctore additum), raro *ε* pro *i*.

Edidit A. S. Hunt, The Oxyrhynchus Papyri VII (1910) pp. 15-82 (adiuvantibus W. L. et G. Murray) cum imagine photographica fol. I<sup>r</sup> in tab. II et fol. II<sup>r</sup> in tab. III. Iterum edidit P. I. pp. 29-69; iteraverunt Mair pp. 204-13, 218 sq. 272-89 et Cahen<sup>2</sup> pp. 58-65, 79, 158-69, uterque omisit Iamborum partibus mutilis. Folia II-VI accuratissime recognovit Lobel, Herm. 69 (1934) 166-178 et folium VII ibid. 70 (1935) 42-5; inde C. Gallavotti, Il libro dei Giambi 1946 et C. M. Dawson, The Iambi of Call. 1950.

De hac tota papyro vel de compluribus partibus editione principe emissae egerunt: Iohannes de Arnim, Sitz-Ber. Wiener Akad. 164 (1910), Abh. 4, O. Crusius, Literar. Zentralblatt. 1910, 556-8, A. E. Housman, Berl. phil. Wochenschr. 1910, 477 et Cl. Qu. 4 (1910) 112 sq., 205 (adiuvante Housman), R. Ellis, Hermathena 16 (1910) 116-20, K. F. W. Schmidt, GGA 1911, 448-56, A. D. Knox, Cl. R. 27 (1913) 120 sq., A. Koerte, APF 5 (1913) 543 sq., Gu. Schubart, Einführung in die Papyruskunde 1918, 122 sq., J. Stähler, Bursian 174 (1919) 67-76. — De *Acontio* et *Cyathipe* (= fr. 15): F. Leo, GCN 1910, 56-60, A. Puech, REG 23 (1910) 255-75, P. Grandidor, Musée Belge 15 (1911) 49-64, G. Pasquali, Atene e Roma 14 (1911) 165-81, A. Brinkmann, Rh. M. 72 (1918) 473-8, A. Dietzler, Die Akontios-Elegie des Kall., Diss. Greifswald 1933, H. Herter, Bursian 235 (1937) 131 sq., Pf., Philol. 93 (1938) 66-9, papyri fol. I iterum collato. — De *Aetiorum epilogo* (= fr. 112): A. Platt, Cl. Qu. 5 (1911) 41, R. Herzog, Berl. phil. Wochenschr. 1911, 29, Wil., Hell. Dicht. II (1924) 25, G. Coppola, Riv. fil. class. N. S. 8 (1930) 273-91 (in cuius usum Lobel p. fol. II<sup>r</sup> 1-10 iterum contulit) et Stud. Ital. fil. cl. N. S. 10 (1933) 327-32, C. Gallavotti ibid. 239-45 et II (1934) 81-91, B. Lavagnini ibid. 12 (1935) 111-18, M. Pohlenz, Herm. 68 (1933) 333-7, H. Herter, Bursian 235 (1937) 140-5, Maas, PRIM I 1 (1937) 171, S. G. Kapsomenos, Byzant.-Neugriech. Jahrbücher 16 (1939/40) 28-32, M. Puelma, Lucilius u. Kall. 1949, pp. 326-9. — De *Iambis* in hac papyro servatis egerunt: A. D. Knox, The first Greek anthologist, with notes on some choliambic fragments 1933 pp. 30-5, 37 (adiuvante Lobel), id. Philol. 81 (1926) 241-55 et ibid. 87 (1932) 18-39, E. Lobel, The Bodleian Quarterly Record 6 (1930) 138-42 et ibid. 7 (1933) 233 (de nova totius textus recensione v. supra); Lavagnini (1935), Herter (1937) v. supra ad P. Med. 18 (no. 8), Pf., Philol. 93 (1938) 70-3 papyri foliis II e v examinatis,



miseric cordis cum Callimachi fragmento nobis noto congruit, Aetiorum de Argonautarum reditu parti tribuit. At ex imagine photographica ab E. Lobel (qui textum una cum ceteris fragmentis Aet. lib. I iteravit, Herm. 70 [1935] 37-9) mihi benignissime suppeditata apparuit neque Aetiae regis nomen neque Thetidis aut Hephaestii in membrana legi posse; Aetiae autem mortua, cuius nomen in Scholiis cum nomine urbis Nicaeae coniecta est, coniunx Parthenii poetae Nicaeensis esse videtur. De regina Paecum minime cogitandum est, neque de Callimacho auctore; immo Parthenii carmini elegiaco quod Aetiae inscribitur fragmentum vindicandum esse veri simillimum est, ut Cl. Qu. 37 (1943) 23-32 demonstrare conatus sum (v. ad fr. 13). In illa commentatione suspicatus eram fortasse ex eodem codice, quo P. Gen. 97, oriundum esse Parthenii fragmentum membranaeum Londinense (P. Lit. Lond. 64, H. J. M. Milne, Catalogue of Lit. Pap. in the Brit. Mus. 1927), quod illo tempore inspicere non licuit. Nunc autem et P. Lond. ipsa et imagine photographica conatis video scripturas valde differre; fragmentum igitur Londinense ad coniecturam de Parthenii auctore comprobendam advocari nequit. At ne minimam quidem causam esse, cur P. Gen. in Callimachi editionem recipere, iam olim recte monui.

## II. DE FRAGMENTORUM TRADITIONE ET TESTIMONIIS

Reliquiae triginta septem<sup>1</sup> librorum veterum nunc praesto sunt quibus operum Callimacheorum olim deperditorum partes vel commentarii vel summarii nobis redduntur (accedunt fragmenta octo alia quibus solum hymnorum versus aliquot vel commentarii continentur, v. infra pp. II sqq.). Ad oculos demonstrant carmina celeberrimi poetae per omnia antiquitatis saecula descripta et lectitata esse.<sup>2</sup> Euripidae papyri quinquaginta una nunc notae sunt,<sup>3</sup> at non plus quattuordecim nobis tragodiae perditarum partes reddunt, ceterae triginta septem ad fabulas quae exstant pertinent; Menandri editor novissimus viginti papyris uti potuit.<sup>4</sup> Ubertius sane fons versuum Callimacheorum nobis nunc illi libri papyracei sunt; tamen minime despicenda sunt quae ad singulos versus vel singula vocabula conservanda contulerunt scriptores antiqui varii. A grammaticis certe nullus alius poeta praeter Homerum tam saepe laudatur. Haec quoque testimonia<sup>5</sup> papyris nonnulli aucta sunt; novi enim commentarii papyracei in Antimachum (fr. 65) Demosthenem (fr. 495), Euphorionem (? fr. 457), Nicandrum (fr. 199), Pindarum (fr. 675), Thucydidem (fr. 305 et 694), duo alii in anonymos (fr. 37, 2 et 700, v. Addenda in vol. II) scripti Callimachum laudant, necnon metricus

Oxyrhynchus (fr. 226, fr. 782?) voluminaque Herculanensia (fr. 783?),<sup>1</sup> at fere omnis testium copia libris medio aevo scriptis tradita est. Totam, quoad potui, Callimachi apud posteros memoriam in adnotatione fragmentis ipsis subiecta ob oculos ponere conatus sum; addenda sunt Testimonia<sup>2</sup> de illius carminibus (test. 23 sqq.) in calce Prolegomenon collecta. Hoc loco pauca tantum quae mihi graviora esse videntur attingam traditionis imaginem, ut ita dicam, adumbratur.

Scriptores antiquitatis posterioris et ipso textu et carminum explanationibus uti poterant. Manus nunc tenemus multa textus exempla et nonnulla *ὑπομνήματα* veterum (supra no. 5, 17, 19, 20; hymnorum papyr. no. 43, 44 infra). Inter columnas *volūminum* bis Scholia marginalia textui addita sunt (supra no. 8, infra hy. pap. no. 39); res autem aliter se habet cum *codicibus* antiquitatis exeuntis. Paucae quidem notae marginibus codicis no. 35 adpictae sunt, sed codicis no. 32 margines satis angusti paete toti, quoad exstant, Scholiis exornati sunt. Multum autem interest inter illa Scholia, fortasse in usum scholarum composita,<sup>3</sup> et Scholia antiquissima, quibus largi margines codicis papyracei no. 37 repleti sunt; antiquissimum enim 'corpus' Scholiorum nobis praebere videntur cuius nullum adhuc exemplum, quod sciam, supererat ante libros Constantino-poli Photii aetate manu scriptos.<sup>4</sup> Qui ea scholia (saec. VI/VII?) in Aegypto composuit, ex *ὑπομνήματων* voluminibus variam doctrinam collegit, complures ad eundem locum explanationes necnon aliorum scriptorum testimonia diligenter attulit.

At nulla nomina commentatorum in libris papyraceis Callimachi inveniantur; ea nobis testes illi temporum posteriorum suppeditant. Locos ipsos omnes in 'Testimoniorum' collectione (test. 42-9) composui, et lectoris animus inde ad ea quoque fragmenta dirigitur, ubi grammaticorum nomina tradita sunt. Nullus commentarius notus est ante illum *Θέλωκε τοῦ Μαρσιανῶν* (v. ad fr. 274) Augusti aetate scriptum. In Etymologico genuino duo excerpta exstant e Theonis in I et II Aetiorum libris *ὑπομνήματι*, v. ad fr. 42 et 261; Theo bis versus ex Hecale haustus affert (fr. 261, 274), semel exemplum ex Epinio elegiaco (fr. 383, 4), ut nuperime didicimus, sumptum. Theonem igitur minora quoque carmina respexisse scimus et explicavisse conicere licet; Sosibi epinicion non minus quam Aetia aut Hymnos in codice no. 37 Scholiis instructum esse videmus.<sup>5</sup>

<sup>1</sup> Nullum hymnorum novum testimonium 'papyraceum' mihi notum est; at v. ad ep. 37 et 45.

<sup>2</sup> Attamen non omnino indocili hominis sum, v. Schol. metricum ad fr. 228, 1, Schol. historicum post v. 38; ad Schol. ad fr. 24, 19 cf. Schol. Theocr. IV 45 et cf. locos grammaticorum ad Schol. ad fr. 23, 11, 21 allatorum.

<sup>3</sup> Nunquam ante aec. IX/X textum et Scholia ita disposita esse demonstrare voluit G. Zuntz, *Die Aristophanes-Scholien der Papyri*, Byzantion 13 (1938) 631 sqq. et ib. 14 (1939) 545 sqq., imprimis p. 592 sq., qui de commentariis et Scholiis vetustioribus optime iudicavit; at codex ille Callimacheus papyraceus certe ante aetatem litterarum Byzantini renascentium scriptus erat.

<sup>4</sup> Ubicumque eadem vel simillimae explanationes in Schol. Theocr., Lyc., Ap. Rh. leguntur, de Theone cogitare licet, v. supra adn. 2 (Schol. Theocr.), Comment. Berol. ad fr. 7, 23 et Schol. Lyc. et Ap. Rh. ad loc. allata, Suda excerptum e Callimachi commentario et Schol. Ap. Rh. ad fr. 266, 64 (*ἔργων* ab *αὐτῷ*) etc.

<sup>1</sup> [Addde novam Pap. Michigan, Addenda ad fr. 202, 57-70 in vol. II.]

<sup>2</sup> Quattuor, aut fortasse sex, papyri excerpta omnia ex Oxyrhyncho originem ducunt, urbe, ut videtur, litterarum humanarum studiosissima inde ab Augusti aetate; fere dimidia pars papyrorum aetate Hadriani et Antoninorum scripta esse videtur.

<sup>3</sup> Cf. P. Collart, *Rev. de philol. etr.* III, vol. 17 (1943) 5 sqq., qui fragmenta e 45 libris papyraceis enumerat; illis 6 papyri nuper repertae addendae sunt, quarum una e tragoedia deperdita (PSI 1302; cf. adnot. vol. XIII I (1949) p. 60).

<sup>4</sup> A. Koerte, *Menander* (1938) p. VII.

Haud multum post Theonem Epaphroditum altera parte saeculi I p.C. Callimachi carmina commentari scimus Theonis sine dubio copis usum; bis eius *ὑπόμνημα* in Aetiorum librum II scriptum affertur: vide fr. 52 et 53 et cf. adn. ad fr. 43, 46; quater apud Epymologos et Stephanum Byzantium una cum Callimachi fragmentis Epaphroditus citatur (v. ad fr. 53), at minime constat eos locos omnes ex Aetiorum aut aliorum Callimachi carminum commentario originem ducere; in opere enim quod *Ἀέτιος* inscribitur illa nomina veriloqua tractare potuit. Epigrammata quoque illustrata esse dicuntur ab Archibio, patre Apollonii Sophistae lexicii Homericis auctoris, saeculo I p.C. fere medio, at certa vestigia illius commentarii adhuc cognoscere non possumus. De Asyagis in Callimachum *ὑπομνήματα* tempore non constat; neque scimus quid grammaticus aliquis nomine Hedyli in epigrammata Callimachi scripsit. Id unum apertum est a fine saeculi I a.C. usque ad initium saeculi II p.C. complures interpretes poetae Cyrenaei existisse.

Eadem aetate vir nobis ignotus carminum Callimacheorum argumenta enarravisse videtur; quae enarrationes in subscriptione papyri Mediolanensis (no. 8) *δερῆτες* vocantur. Duae adhuc Diegesson 'redactiones', ut ita dicam, exstant: altera uberior et paulo doctor ad partes lib. I Aetiorum in P. Flor. (no. 24) et P. Oxy. (no. 26), altera brevior et simplicior in P. Med. ad Aet. lib. III et IV, Iambos, Lyrica, Hecalam, Hymnos I et II. Cum volumen papyraceum quo forma brevior continetur ca. annum 100 p.C. scriptum esset, editionem longiorem ante finem saec. I p.C. confectionem esse apparet; P. Flor. et P. Oxy. non solum de argumentis carminum fusi agunt, sed etiam res afferunt quae in versibus poetae desunt: nomina 'Telchinum' (ad fr. 1), nomina auctorum quibus Callimachus usus erat (ad fr. 3-7 et Adenda ad fr. 26-31 in vol. II); P. Med. autem argumenta tantum breviter, aliquotiens brevissime reddere solet neque unquam fontes adducit, at ad Iamb. I nomen templi memorat, ad Iamb. V controversiam de nomine Iudi magistri. Diegesson auctor igitur et e poetae ipsis verbis et e commentario eruditionis pleno sua hausit. Vix dubitandum est quin Scholia in Ovidi Ibideum non multo post Augusti aetatem scripta Aetiorum argumenta ex eiusmodi summaris promiserint.<sup>5</sup>

Temporum posteriorum unum tantum nomen interpretis traditur: *Καλοῦστρεος* et *ἐκ τῆς Ἐκδόου Καλοῦστρεος* (ad fr. 240; cf. ad Hec. fr. 235 et

<sup>1</sup> Asyages in 'tabulis' grammaticorum illustrationi affectus, v. O. Krochmer, *Canones poetarum fuerunt* 1897 p. 7 et 10 (H. Rab, *Rh. M.* 1910, p. 340), at de aetate inde nihil colligi potest; de saec. II p.C. exstant aliquot critici cogitationes, v. Krochmer p. 41 sq.

<sup>2</sup> Diegesson in P. Med. servata excerpta esse ex illis enarrationibus longioribus suspicatus est Maas, *PRIMI* (1937) p. 159 sq., recte ut nunc opinor (contra ea quae indicaveram SB Bayer. Akad. 1934, 10, p. 5 sq.); nova argumenta illam coniecturam sustinuit Kappelen, *Byz.-Neugriech. Jbb.* xvi (1939/40) p. 27 sq., qui de lingua vulgari in excerptis P. Med. agit; cf. Lobel, *Oxy. Pap.* xx (1952) p. 125 ad P. Oxy. 2263.

<sup>3</sup> v. infra p. xxxix.

<sup>4</sup> Wilh., *Hell. Dicht.* II 100; Oxy. Ib. ed. F. Lenz (1937) p. 70.

<sup>5</sup> v. adnot. ad Dieg. passim; ibid. locos quoque alios similes attulit; cf. Maas, *PRIMI* p. 158.

<sup>6</sup> Pace Ludovici Rademacher (Berl. Philol. Wochenchr. 1907, 300) scripturam codicum servavi: Argum. Soph. Ant. et OC in cod. L, Steph. Byz. v. *Ἀέτιος*, ter in Et. gen.

ad fr. inc. auct. 741, prob. Hec.); eundem Hymnos interpretatum esse colligere licet, v. ad Schol. hy. II 89 et infra caput 'de hymnorum testimoniis' p. liv. Theonis et Epaphroditum in Aetia commentarii (nunquam in Hecalam), Salusti in Hecalam (nunquam in Aetia) expressis verbis memorantur; conici tantum potest tres illos grammaticos auctores *ὑπομνήματα* in complures vel omnia Callimachi opera fuisse.<sup>1</sup> De Salusti aetate non constat: Wilamowitz, qui de IV vel V saeculo cogitavit, Salustii. eorum operum editionem Scholiis instructam paravisse arbitratus est, quorum in epigrammate (*Ἰμνωὶ τὸν ὑμνιστῶν* (= test. 23) mentio fit.<sup>2</sup> Id nullo modo probari potest (de carminum 'editionibus' veteribus eorumque ordine v. infra p. xxxvii sq.) neque argumentis evincere conatus est Wilamowitz. Salustium illum Callimachi interpretem in Sophoclis quoque tragœdias commentarium scripsisse, ex quo argumenta Antigoniae et Oedipodi Coloneo praemissa supersunt, veri simile est; passim in Scholiis Sophocleis et Salusti commentario derivatis Callimachi carmina laudantur: v. ad Hec. fr. 261, 2. fr. 303, 304; ad Aet. fr. 7, 31. fr. 57, 72, 75, 3; ad Iamb. fr. 203, 1; Eleg. in Mag. et Beren. fr. 388, 9; fr. inc. sed. 677-82. At qui loci Callimachei iam in Didymi ad Sophoclem commentario citati et a Salustio recepti, qui a Salustio ipso additi fuerint, dispici nequit, neque statuere possumus quae aetate Salustius Sophoclis<sup>3</sup> interpretes floruerit. Si quis nunc coniciat in Scholiorum 'corpore' magni codicis Oxyrhynchii (no. 37) doctrinam Salustianam<sup>4</sup> inesse, refutari vix potest.

Pars, fortasse magna pars, exemplorum Callimacheorum a scriptoribus ex illis commentariis ipsis de prompta est: constat Suidam Salusti ad Hecalam<sup>5</sup> *ὑπόμνημα* passim excerptisse;<sup>6</sup> complures lemmata omisso solum explicationem descripsit (v. ad fr. 235, 1). Constat Etymologici genuini auctorem eodem commentario usum esse (v. ad fr. 235). Ter autem in Et. gen. commentarii Theonis mentio fit; semel quidem videmus Etymologum non e libro antiquissimo ipso hausisse, sed e Methodii grammatici lexico etymologico (prob. saec. V), qui ut ceteros poetas Alexandrinos ita Callimachum afferre solebat (s. v. *ἀποφ.*, v. ad fr. 274 et Adenda); inde colligere licet alterum ex Aetiorum commentario Theonis excerptum simillimum (s. v. *ἀποφ.*, v. ad fr. 261) Methodio debere; fere decem locos Callimacheos in Et. gen. allatos Methodio vindicare possumus quorum

<sup>1</sup> Iamborum *ὑπόμνημα* sine nomine hypomnematae affertur ab Et. Gud. s. v. *ἀέτιος*, v. ad fr. 555.

<sup>2</sup> Wilh., *Einführung in die Tragödie* 1889, p. 179 sq., *GCN* 1893, 731, *Call. hy.* 2 p. 6; R. Reitzenstein, *Ind. lect. Roem.* 1890/1, pp. 15-18, cf. ibid. 1891/2, p. 41 I Kapp, *Call. Hec. fragm.* 1915, p. 7, 14; E. Diehl, *Hypomnema* 1937, p. 445 sq., cf. p. 388.

<sup>3</sup> v. imprimis Reitzenstein, l. l.

<sup>4</sup> V. de Marco, *De Schol. in Soph. trag. veteribus*, R. Accad. Naz. dei Lincei, *Memorie*, Cl. sc. morali etc., ser. VI, vol. VI (1937) p. 115, 29, contra Wilh. et alios argumenta Sophocles Salusti alio 'Sophistae' saeculi II p.C. vindicare vult.

<sup>5</sup> Distingui vix potest nisi rarissime quae a Theone Epaphroditoque acceperit et quae ipse addiderit.

<sup>6</sup> Cf. vol. I p. 228; de Hymnorum locis paucis ex aliis fontibus hausis v. infra p. IV; Iamb. fr. 196, I e lexico Ambrosiano, fr. 203, i.e. Schol. Soph., v. adn. ad loc. (errat Diehl, *Hypomn.* p. 398).

<sup>7</sup> Excerpta non raro cum excerptis e Schol. Aristoph. coniuncta sunt, v. ad fr. 245.

'glossae' omnes a littera α incipiunt (ut supra ἀμφὸς et ἀκρυὸς). Tertium autem e Theone excerptum de nomine loci ad Ὀρί' *Περὶ ἐθνικῶν* librum eadem aetate qua Methodii lexicon scriptum referre non dubito (v. ad fr. 42 locos ab Et.gen. et Step.Byz. ex Oro depromptos<sup>2</sup> quibus adde fr. 217 et adn. ad fr. 12, 5). Etymologus igitur Salusti quidam *ἑρμηνεύς* ipsum excerpisse (cf. e.g. ad fr. 354 Et.gen. = Suid.), excerpta autem e Theonis commentario grammaticis saeculi v debere videtur.<sup>3</sup>

Inter illos Orum et Methodium fuisse videmus, de alio autem fonte unde Et.gen. maxime hausit, de Orione (saec. vi), non constat, utrum commentariis in Callimachum vetustioribus usus sit an omnia exempla Callimachea ex aliis libris grammaticis collegit.<sup>4</sup> Plurima enim exempla sine dubio ad Sorani aetatis Hadriani medici librum 'de etymologis corporis humani' referri possunt (v. ad fr. 263), aliud ad Philoxenum (v. ad fr. 383, 16), aliud ad Helladium (fr. 500),<sup>5</sup> neque ullum ad Theonis vel Epaphroditī *ἑρμηνεύματα*. Theo ceterorum quoque poetarum Alexandinorum interpres erat; mirum igitur non est quod in Scholiis Theocritum, Lycophronem, Apollonium Rhodium, Nicandrum corporibus lector iterum atque iterum ad Callimachum refertur, praecipue in Scholiis Apollonianis, ubi Theonis *ἑρμηνεύματα* ipsum in 'Syllogem' posteriorem receptum erat (v. C. Wendel, AGWG 1933, 107 sqq., cf. ibid. 1930, 81 sq.). Si versuum explicationum numeri rationem habes, in illis plurima Callimachea nobis tradita sunt quam in Scholiis Homeri, Pindari, Tragicorum, Aristophanis in quae paulo ante Theonis tempora Didymus, et ipse Callimachus saepius memor, operam navaverat. At in omnes illas Scholiorum 'commentationes' in codicibus nostris servatas<sup>6</sup> exempla non solum et commentariis antiquissimis pervenerunt, sed etiam e *Μέτῳ* et de arte grammatica libris (imprimis Herodiani in Scholia Iliadis).

Iam antequam Theo primum in Callimachum *ἑρμηνεύματα* composuit, vari scriptores Callimachi libris uti versus, vocabula, res narratas nobis servaverunt; nam etsi illorum aetatis Alexandrinae scriptorum opera fere omnia perierunt, posteriorum excerpta non pauca supersunt. Inde ab Aristophane Byzantio libri, qui *Μέτῳ* (vel *Πάρεκα* vel *ἑρμηνεύματα*) inscribebantur, Callimachi quoque scripta ad suum commodum conver-

<sup>1</sup> Orus' secundum consuetudinem scribo, at *Ὀρος* viri Aegyptii nomen sine dubio erat (v. Funaioli, R-E viii 2457).

<sup>2</sup> Fr. 748 non ex 'Ethnicis', sed ex 'Orthographia' (*ὀρθογραφία* vel *ἀσφάλειον*) aut ex Orionis Etymologico.

<sup>3</sup> Similia de Apollonio C. Wendel, AGWG 1933, 68 sqq., cf. ibid. 1930, 44 sqq. de Theocrito.

<sup>4</sup> Theonis in Theocritum commentarii vestigia apud Orionem Wendel II, II. invenisse videtur, at nullum certum vestigium illius in Apollonium commentarii. Orionem locos Antiochaneos e variis libris grammaticis, non e poetae ipsius commentariis sumptis vidit C. Zuntz, Byzantion 14 (1930) 594, 4.

<sup>5</sup> v. in universum Wendel, R-E xviii (1930) 1096. [V. etiam Add. ad fr. 270 in vol. II, Schol. Dionys. Per. fortasse non ante saec. iv p.C. scripta non pauca Callimachea praebent, plura Eustathius e Scholiis plenioribus.—Vergili interpretes vetustissimi ut Theocriti et Apollonii (cf. E. Fraenkel, JRS 39 [1949] 154) in Callimachi commentariis usos esse veri haud dissimile est (cf. imprimis fr. 695 cum Commentario novo ad fr. 2, vol. II Addenda).

terunt, de Aristophane Byz. ipso v. ad fr. 224 et 543. Aristarchi discipulus eminentissimus Apollodorus Atheniensis passim Callimachum laudavit: v. e.g. ad fr. 13 et 238, 11 (*Νέων κερδύρον*), ad fr. 114, 8, 305, 702 (*Τρεῖς θεῶν*); v. etiam ad fr. 752 de libro etymologico quo Aristophanis labores continuasse videtur. Primo autem ante Christum saeculo secuti sunt Philoxenus (v. ad fr. 263), Varro (fr. 723), Artemidorus qui carmina Bucolica collegit, Theonis commentatoris pater; sed Artemidorum quoque Callimachum commentatum esse ex unius glossae Callimachae explanatione, ad quam Et.gen. addidit: *ὅτι οὗτος ἑρμηνεύσας, colligi nequit*; immo glossa ad illius *Μέτῳ* librum redire videtur.<sup>1</sup> Post Theonem (et fortasse iam illius commentario usi) Callimachi vocabula aut versus afferre solent saeculo I p.C. Seleucus (in 'Glossarum' libro, v. ad fr. 273), Pamphilus in Onomastico quo inter alios Athenaeus usus est (de poculis, coronis, olivis, lactucis, etc.), Epaphroditus in *Μέτῳ* libris (v. supra p. xxviii) rationem et viam Philoxeni in etymologis secutus; priore autem saeculi II parte Nicanorem ut de Homeri ita de Callimachi *εργαῖ* egisse docemur (test. 43). Soranus medicus exempla Callimachea in 'Etymologis corporis humani' passim citat (v. ad fr. 263) necnon Herennius Philo in libro *Περὶ τῶν διαφόρων σημασιῶν*, ubi Callimachi vocabularum usum aliquotiens vituperasse videtur (v. ad fr. 1, 35 κακῶς οὖν K., cf. ad fr. 1, 3-5, fr. 184, 232, 2, 194, 6, 468); Diogenianus denique priorum suppletis, imprimis Pamphilii, nixus lexico suo ad ordinem alphabeticum instituto innumeras glossas Callimacheas<sup>2</sup> inseruit quae inde in Hesychii lexicon saeculo v confectum fluxerunt (v. adn. ab initio primi versus primi Aetionum libri fr. 1, 1 sqq.) necnon in fontes unde Suidas et etymologi sua hausunt.

Praeter lexicographos οἱ τεχνικοί, qui vocabulorum formationem, pronunciationem, flexionem investigantes e lectione poetarum exempla promebant, permulta Callimachea servaverunt. Dionysius quidem Thrax Callimachum in suum usum excerpisse non videtur; Didymi autem et Tryphonis paucae reliquiae exstant unde eos Callimachi memores fuisse cognoscimus (et v. e.g. ad fr. 276 Didym. II. *παθῶν*; contra Tryphonem v. ad fr. 272, 474). Superaverunt auctoritate omnes et priores et posteriores Apollonius Dyscolus etique filius Herodianus Antoninorum temporibus; mirum igitur non est quod in Callimacheis quoque locis conservandis ceteris grammaticis praestant; ubi eorum libri ipsi perierunt, excerpta Choerobosci, Ioannis Philoponi, anonymorum nobis praesto sunt. Conferas quæso quae adnotavi ad fr. 1, 33, ut videas quomodo locus Callimacheus in Apollonii Dyscoli et Herodiani libris laudatus ad lexica, etymologos, Schol. Dionys. Thr. pervenerit<sup>3</sup> (ut multi alii loci), ad cf. e.g. adnotationem ad fr. 489, ubi subscriptione in Et.gen. addita (*ὅτι οὗτος*

<sup>1</sup> Dele quae in adn. ad fr. 55 post *ἑρμηνεύσας* e Reitzenstein, Ind. lect. Roet. 1890/1 p. 12 (cf. Suenhild, Griech. Lit.-d. Alexandrinzeit 1 369, 97 et II 186) addidi; recte Wendel, RE v a 3, 2057, 60 et Diels, Hypomn. 419, 94.

<sup>2</sup> v. infra Prolegomena ad hymnos p. liv de explanationibus ad verbum cum Scholiis Callimacheis congruentibus.

<sup>3</sup> Nota Scholia Lond. ad h.l. (vol. I p. 7), quae ex hypomnemate aliquo excerpta sunt, differre a scriptorum technicorum explanatione.

'*Ἡρωδᾶνός*) docemur Choeroboscum et Ioannem Philoponum sua Herodiano debere, cui iam Apollonius pater praecesserat.

Eadem Antoninorum aetate Hephaestionis enciridion metricum abundans vocibus, cuius nomen est postpositum, etiam in metris non minus quam ubique abundavit. Eodem Antoninorum aetate Hephaestionis enciridion metricum abundans vocibus, cuius nomen est postpositum, etiam in metris non minus quam ubique abundavit.

Alii scriptores non raro poetae versus, quibus libros suos exornant, cum suis ipsi sententiis conectunt iisque adaptare student: cf. e.g. Strab. ad fr. 7, 23 sqq., fr. 178, 39, al. At illos variae doctrinae scriptores, qui carminum volumina evolvebant aut ex memoria poetae verba laudabant, singulos hoc loco non afferam, ex unaquaque editionis pagina manifestum est, quam late eius memoria apud posteros patuerit. Citatur Callimachus a Plutarcho (v. ad fr. 1, 18 etc.), in Luciani scriptis, ut ceteri poetae Alexandrini necnon Antimachus, a scriptoribus Christianorum doctissimo et humanissimo Clemente Alexandrino; soli florilegiorum conditores paucos tantum locos communes delibare poterant. E testimoniis iam priore tempore colligi poterat illius carmina usque ad saec. vi p.C. (v. Procop. ad fr. 556) in omnium manibus fuisse; id nunc papyris optime confirmatur. Non mirabimur quod poeta tam frequenter lectitatus et exscriptus saecula quae sequebantur literis Graecis paene fatalia superavit. De commentario quo Suidas et Etymologicum genuinum uti poterunt iam supra diximus. Photius patriarcha ipse poesos minus amans erat, quam prosae orationis; at eius discipulus Aethas Hecalae memor erat, cum Eusebium legeret (v. ad fr. 297), et Aetiorum, cum Pausaniae sui marginem notis illustraret (fr. 98, 100, 1, 666, 667) necnon Hymnorum (v. infra p. 1v); fortasse Constantinus Cephalas (cf. infra p. xcii) ipse titulo ephrasticis AP vii 154 illam notam adpinxit qua Aetiorum lb. 1 memoratur (v. fr. 29). De Ioanne Tzetza<sup>1</sup> v. ad fr. 812, de Constantino Manasse ad fr. 494; neuter carmina ipsa exscripsisse videtur. De Eustathio autem certum iudicium proferre non audeo;<sup>2</sup> non pauca Aetiorum, Hecalae, Iamborum testimonia (de Hymnis v. infra p. 1v) illi uni debemus, at fere omnia ad fontes referre possumus, scil. ad Scholia, grammaticos, lexica, quibus eum passim usum esse constat. Supererat sane Eustathii aetate Callimachi carmina; nam illius discipulus Michael Choniates in numero librorum suorum dilectorum Callimachi Hecalae et Aetiorum exemplum

<sup>1</sup> In 'Anecdoto Extensi' Callimachus a Tetzta non in numero poetarum Alexandrinorum habetur, cf. J. Kaysers, De veterum arte poetica 1906 p. 95; neque C. Wendt qui nuperne Tzetzae scripta percuratus est (R-E vii A [1968] 1959-2010) quidquam Callimacheum invenire videtur.

<sup>2</sup> Eius non recte intelligit. V. ad

2 E. Diels, *Hymenocema* p. 405, 73 verba  $\tau\acute{\rho}\alpha\phi\acute{o}\varsigma$   $\pi\tau\epsilon$  ap. Eust. non recte intellexit, v. ad fr. 321; quae Eust. in *Suidae* codice suo M a.v.  $\epsilon\phi\acute{o}\phi\alpha$  addidit (*Koll.*  $\dot{\iota}\nu$  *Eusthio*  $\pi\tau\epsilon$ ), ex alius fr. 321. *Suidae*  $\epsilon\phi\acute{o}\phi\alpha$  sumptis, non e *Callimacho*, v. ad fr. 269, 51.

habuit et versus memoria tenuit in exilio quoque, postquam bibliotheca in arce Athenarum posita igni assumpta est (v. test. 35. 36. adn. ad fr. 23, 3 et infra de imitationibus). Minus mirabere quod libri poetae Cyrenaei usque ad initium saeculi xiii et superstites erant et lectabantur, quam quod 'Latinarum' bello illo extitabili (a. 1204) codices quibus aliquot Callimachi opera continebantur omnes oblivione obruti esse videntur; de Hymnorum fatis in magnum hymnorum Graecorum corpus receptorum et de archetypi aetate v. infra pp. lv et lxxxiv.

Fere 160 brevia fragmenta a testibus antiquis de quibus egimus allata nunc in libris papyraceis suis locis leguntur; inde non solum quae fides habenda sit testimoniis in universum discimus (cf. e.g. fr. 75, 3, f.l. in Schol. Soph.), sed etiam papyrorum lectiones falsas cognoscere et corrigere possumus (v. fr. 260, 64 l. *εὐχαρπoc* cum Suida); fr. 21 Callimacheum esse cognosci non potuit nisi testimonio in Schol. Lyc. emendato = v. 3 (Lycophronis et Callimachi editores textum corruptum receperant). Ut in libris papyraceis variae lectiones aut in commentario (fr. 1<sup>a</sup>, 20 = P. Oxy. 2265, fr. 1 col. II *γυρδέραι καὶ θυμῶc*, Add. in vol. II) aut inter linesas textus (fr. 43, 37, 50, 84) indicatae sunt, ut duae papyri inter se differunt (v. e.g. fr. 93, 1, fr. 202, 62, 64 Addenda, fr. 110 et 384, passim); ita testimonia aut inter se differunt (fr. 251, 2, 255, 263, 2, 274, 263) aut testimonia a papyris (cf. fr. 177, 6 cum Addendis, ubi in papyris variae lectiones, quarum una cum testimonio congruit, et fr. 178, 11 sq., ubi testimoniorum lectiones differunt, quarum una congruit cum  $\phi$ ). Similia de variis lectionibus in hymnorum textu v. infra p. liii.

Per totam antiquitatem, immo per medium aevum, ab Apollonio Rhodio usque ad Michaellem Choniaten (v. Addenda ad fr. 1, 1 et fr. 7, 30) poetae Graeci Callimachum imitabantur, at versuum partes vocabulaque variare vel mutare solebant; rarissime igitur iis ut 'testibus' ad ipsum textum Callimacheum recuperandum uti possumus, at v. fr. 1, 14, ubi ex epigrammate Graeco et ex Ovidi versione Latina initium et finis pentametri suppleri potuerunt. Neque paraphrases carminum inutiles sunt, id quod nunc imprimis ex Aristaneti de Phrygio at Pieria epistula elucet (fr. 80-3 cum Addendis in vol. I et II), sed etiam ex eiusdem de Acontio epistula (fr. 67-75; Aristaneti ope fr. 70 ex Etymologicorum codicibus restitutum Acontii fabulae vindicari potuit).

### III. DE CARMINEBVS ALIQUOT RESTITUENDIS ET DE LIBRORVM

Tantum de testimoniis eorumque usu vario, ad restituenda autem tota carmina vel carminum libros vix quidquam valent. Alphonso Hecker uni contigit, ut indicium inveniret cuius opo versus dactylicos a certo teste allatos certo Callimachi carmini tribuere posset; ita e Suidae lexico permulta Hecalae fragmenta recuperata esse in vol. I p. 228 post fr. 230 exposui.<sup>1</sup> Qui autem in plurima fragmentorum testimonia diligentissime exposui.<sup>1</sup>

<sup>1</sup> V. etiam ad fr. 228, 21 quum ingeniose A. Hecker de Actorum quoque partibus egerit, v. infra p. xlvii, ibidem de aliis vitiis doctis, qui singulis fabulas a Callimacho narratas redivulgare comati sunt.

investigavit, ut e libro et e modo quo Callimachi reliquiae laudarentur, indicia quaedam de earum in carminibus sede extricare, Ericus Diehl, ipse confusus est 'spem talis clavis inveniendae se fefelisse' (Hypommene p. 309).<sup>1</sup>

Necesse erat Hecalae fragmentorum ordinem in editione mea institutum explicare (vol. I p. 228 sq.), sine introductione enim vix intellegi possunt reliquiae illius carminis satis longi et continui, quod revera nondum 'restitui' potest: nihil habeo quod nunc addam. In Aetiis autem alia res. Aetiorum partibus singulis adnotationem subieci qua quam brevissime argumenta exposui et, si opus erat, vitrorum doctorum curas attuli; singulis Aetiorum libris notas praemisi quibus indicavi quoad de ordine argumentorum vel fabularum constaret, quarum titulos in usum lectorum ipse finxi. At neque de tota Aetiorum structura neque de loco quem in libris veteribus hoc opus magnum et Iambi, Lyrica, Hecala, Hymni tenuissent, ibi agere potui.

Operae pretium non est repetere quae viri docti de tota Aetiorum compositione coniecerint. Id unum fortasse memorare licet quod Otto Schneider sibi persuasissimum habuit Hygini in Fabularum capitulis 273. 274. 276. 277 scribendis Callimachi Aetiorum libros quattuor secutum esse, poetam igitur Cyrenaicum eidem libro affinia argumenta dedisse, i.e. primo agones, secundo urbium conditores, tertio inventores, quarto sacrorum publicorum causas. Bene accidit, ut nemini unquam persuaderet Aetia quasi ad normam enchiridii alicuius redacta fuisse. Vera autem sensu, ut nunc apparet, Josephus Carolus Rauch,<sup>4</sup> cum contra Ottonem Schneider ut nunc appareat, Callimachum Aetiorum libros arbitrio suo, non modo ac ratione conieceret Callimachum Aetiorum libros disposuisse; frustra illi Schneider censor ad argumentorum similitudinem disposuisse; frustra illi Schneider censor erraverant enim qui ex Ovidi Ibide collegerant cum Limones historia duas fabulas similes in Aetiis coniunctas fuisse (v. ad fr. 95 et 588); iniuria quoque U. de Wilamowitz coniecisse videtur cum Lini fabula fatum Thasi non dissimile in Aetiorum lib. I narratum fuisse ut apud Ovidium in Ibide

<sup>1</sup> De 'criteriis' quibus E. Diehl Theoria ab Epaphroditu etymologia (p. 321 et 328) hypommene a lexicon libri distinguere, hoc loco agere meum non esse ducio; at vix licet attento praeterire hanc regulam quam invenisse sibi videtur: si grammatici duo exempla afferunt, quorum primum Homericum est, alterum autem anonymum, id Callimachum esse 'necesse est' (cf. p. 354 et passim). Illius 'clavis' opus Callimachi fragmenta nova vindicat: e.g. e Schol. Dionys. Th., Gr. Gr. III 394, 24 'δὲν δ' ὁμολῶν' (sic) Callimachi Iambi tribuit p. 367; revera fructum Euripideum est sapientiae allatum (v. Eur. Phoen. fr. 812, 1 N. 2); p. 302 Schneideri fr. an. 287, quod est Theocritum, et fr. an. 291, quod est Aratum, Callimacho scribit. Nimis crebula inter 'certa' Hecalae fragmenta recepit (p. 410 et 436, 36) herametro duos anonymos quos Euphorionis esse nunc constat (inc. 36 Pl. v. Comp. III); Siculae enim glasse *Δελφία* et *Κισσώβια* e *Γνωσῶν* sumptae sunt (ut recte annotaverat A. Adler), non e Saluti in Hecalam commentario.

<sup>2</sup> Prolegomena in Call. *Altrow* fragmenta (Programma Gymnasii Gothani 1851) quae typis repetit in Call. vol. II pp. 39-78.

<sup>3</sup> v. C. Dilthey in recensione editionis Schneiderianae, *Janer Lit. Zeitung* 1874, pp. 576-8, E. Rohde, *Der griech. Roman* 1876, p. 85, 1, A. Coult, *La poésie Alexandrine*, 1882, (versionis Anglicae 1931 pp. 139-47) E. Cahen, *Callimaque* 1929, pp. 101-8.

<sup>4</sup> J. C. Rauch, *Die Fragmente der Aitia des Kall., Programm Rastatt* 1860, p. 4 \*91.

(v. adn. post fr. 31 et Diegesin novam de Lini fabula et de Diana Leucadia quae illam sequebatur, Addenda ad fr. 26-31 in vol. II). At duas de Herculis voracitate fabellas simillimas in Aetiis relatas fuisse noveramus; neque tamen ullus suspicatus erat unam iuxta alteram collocandam esse (v. ad fr. 33, 1).

Nunc demum Diegeson papyris repertis et nonnullis papyris Callimacheis, quibus duae vel plures Aetiorum fabulae continentes servantur, universam librorum dispositionem cognoscere licet. A grammaticis Aetiorum libri I-IV citantur; carmen revera per quattuor libros distributum esse confirmatur duabus papyris quae subscriptionem finis Aetiorum (*Ἀιτωρ δ'*) servaverunt (v. post fr. 110 et 112). Exordium totius carminis (*Ἀιτωρ δ'*) servaverunt esse et textus (fr. 1) et Diegesis ('Scholia Florentina' ad fr. 1, 1 etc.) testantur; somnium celebre subsecutum esse eadem Diegesi docemur, ubi ne novo quidem lemmate inveciva a somnio separatur (v. 'Schol. Flor.' p. 11 ad fr. 2); e commentario quoque Oxyrhynchio ad fr. 1 et 2 (Addenda in vol. II) et excerptis commentarii Londinensis (ad fr. 1 p. 7) colligere necesse est nihil interfuisse inter finem invecivae et poetae in Helicone somnium, nexus autem sententiarum—si ullus erat—adhuc deest. Callimachum finxisse se *ἀπὸ τῶν ἑσπερίων* inter medias Musas translatum esse in montem Heliconem, ubi duas quaereret, et Diegesis et Testimonia (v. test. 27) expressis verbis dicunt; neque solum argumenta quattuor 'Causarum' priorum (a Gratiis Parisiisque ad Thiodamantem Dryopen), sed ipsam formam dialogi persequi licet (fr. 3-25; v. adn. ad fr. 7, 22 al.); in posteriore quoque parte libri I poetam a Musa de Lini fabula edoctum subito in ritum Dianae Leucadiae inquisivisse nunc scimus (v. Addenda ad fr. 26-31 in vol. II). Neque argumenta neque commentarii libri II supersunt; poetam autem eodem modo cum Musis colloqui perrexisse e fr. 43 apparet (v. imprimis vv. 16. 28. 56. 84 sqq.). Quaestio autem existit, an Callimachus Musas per omnes quattuor libros sibi Aetia apertentes fecerit (v. Herter, *Bursian* 255 [1937] pp. 129 sq. et 139 sq.). De quinque Aetiis ultimis libri III et de tota Aetiorum septendecim (vel potius duodeviginti, v. ad fr. 86 et Addenda) serie libri IV Diegesis Mediolanenses nos certiores fecerunt; argumenta quidem quam brevissime reddentes de fabularum nexu aliquo nihil patefecerunt. Quae res non prius diiudicari potuit quam partes librorum III et IV repertae essent quibus Aetia alicuius finis et initium sequentis Aetii continentur. P. Oxy. 2170 (v. Lobel, P. Oxy. XVII [1941] p. 55) et P. Oxy. 2211 (v. Lobel, vol. XIX [1948] p. 15) clare atque evidenter ostenderunt singula Aetia lib. III et IV separata neque ullo transitu aut dialogo facto inter se concaesse (v. lib. III fr. 63/4 et 66, 9, ubi paragraphus et coronis in margine sinistro, cf. adn. ad fr. 76, 1; v. lib. IV fr. 92/3 et 95/6 cum paragrapho et coronide). In universum Ovidius in Fastorum libris exemplum Aetiorum lib. I/II secutus esse videtur, Propertius in quarto Elegiarum libro exemplum lib. III/IV. De uniuscuiusque libri versuum numero v. ad P. Oxy. 1011, supra no. 35 p. xxii, et adn. ad fr. 80, 7; singulorum Aetiorum versuum numerus maxime variavit, cf. e.g. breve de Simonidis sepulcro

<sup>1</sup> Cf. Proceedings of the Classical Association 38 (1941), p. 9.

'epigramma' (lib. iii fr. 64, 1-18<sup>1</sup>) vel de Apollinis Delii imagine dialogum (fr. 114, 4-17<sup>2</sup>) cum longissima Acontii fabula (lib. iii fr. 67-75); in ceteris igitur libris similes Aetiorum numerum fuisse atque in lib. iv vix colligi potest. De fide Diegetae non omnino constat, illius aut ordo aut numerus fabularum in fine lib. iii non idem fuisse videtur qui in P.Oxy. 2212 traditur, v. ad fr. 79: de 'Coma Berenices' fini lib. iv adiuncta v. infra p. xxxvii. Ordinem tunc diecim librorum Diegesis nobis aperuerunt; quocum plane congruit ordo librorum i-iv in P.Oxy. 1011 (no. 35) fol. 1-v, librorum iv-vii in P.Oxy. 2171 + PSI 1216 (no. 7), librorum xii-xiii in P.Oxy. 1011, fol. vi-vii; quamquam librorum vii-xi nullum adhuc fragmentum in libris papyraceis Callimacheis exstat, non est cur suspicemur illos nunquam aliter collocatos fuisse atque in Diegesi.

Libros sequuntur quattuor carmina lyrica, quorum ultimum in Diegeson papyro Branchus est; idem carmen in fine voluminis papyracei P.Oxy. 2172 (no. 7) scriptum esse videmus; in codice papyraceo no. 32 Arsinoe (= carmen iii in Dieg.) Panychida (= carmen ii in Dieg.) subsecuta esse potest; primi versus singulorum quattuor carminum lyricorum a metricis laudantur (ut primus versus primi Iambi et primus pentameter primi libri Aetiorum).

De ceteris poematis epicis et elegiacis minoribus quomodo disposita fuerint vix conici potest nisi de elegiis aliquot: Elegia qua victoria Nemeaea celebratur (fr. 383) prima voluminis papyracei est (P.Oxy. 2173 = no. 23); elegia autem in Sosibi Victoriam scripta (fr. 384) ultima alterius voluminis papyracei est (P.Oxy. 1793 = no. 4) et illam quattuor columnae distichorum elegiarum, de quorum argumentis nondum constat, praecedunt (fr. 385-91<sup>1</sup>); fortasse igitur initium et finem libri elegiarum minorum (si liber erat) percipimus. At in codice P.Oxy. 2258 (no. 37) ante 'Sosibi Victoriam' non elegia quaedam ignota, sed 'Coma Berenices' collocata est; itaque certus elegiarum ordo (qualis librorum erat et lyricorum) non fuisse videtur. Prius nihil de Epigrammatum numero aut de libri dispositione notum est, v. infra p. xcii; de Hymnorum autem numero et ordine constat, v. infra p. liii.

Lineamenta et dispositionem non parvae partis operum Callimacheorum nunc primum recuperari posse videmus. Quis autem carmina in libros ita digessit, quis librorum seriem in papyris servatam instituit? De commentariis eorumque excerptis supra in capite 'de fragmentorum traditione et testimoniis' scripto egimus; at de textus editoribus nihil traditum est.

Si poeta in Aetiorum epologo transitum ad libros significavit (fr. 112, 9), ipse instituisse videtur editionem, ubi Iambi Aetia secuti sunt; et si recte olim coniecit Callimachum senem alteri Aetiorum editioni invecivam 'in Telchinas' praemisisse, hoc colligere licet: poeta non solum carmina singula in publicum emisit ut quaeque composerat, sed ipse ea in ordinem redacta iterum edidit. Non ignoro illa non diserte probari posse,

<sup>1</sup> Melius fuit illa fragmenta 'inc. sed.' ante fr. 384 collocare.

<sup>2</sup> O. Schneider post alios e Suda tabula (cent. 1) editionem antiquam restitueret conatus est.

<sup>3</sup> Herm. 63 (1928) 339 sqq.

neque operae pretium est repetere quae fusiis quondam exposui: nunc quoque credo difficultates illa coniectura explicari posse quae aliis argumentis adhuc remotae non sunt. Aetiorum enim opus iam omnibus notum fuisse necesse est, priusquam de Callimachi arte aequalis acriter contentenderent. Fortasse coniectura his quoque novis subsidiis sustineri poterat: post Aetia libros non solum in codice recenti P.Oxy. 1011 (no. 35), sed in Diegeson quoque volumine (no. 8) multo vetustiore collocatos esse didicimus; praeterea vidimus deesse in P.Oxy. 2258 (no. 37) Comae Berenices (fr. 110) versus 79-88 ritum nuptialem continentes, additum esse epilogum unius distichi novi; decem versus poetam inseruisse suspicatus sum (v. ad loc.) cum 'Comam' Aetia adiungeret, καίπερ κτλ. autem omisisset, cum Berenice in totius carminis epologo, qui subsequitur, laudaretur (v. ad fr. 112, 2).<sup>2</sup> Facilius certe illa discrepantia explicari potest, si Aetia a poeta ipso edita sunt, quibus librorum librum subiunxit. Qua arte autem librorum liber totus compositus esset, nuperime evicit C. M. Dawson, The Iambi of Call. 1950, imprimis p. 143; potius igitur hac quoque de causa poetam editorem agnoveris quam grammaticum.

Cum Aetiorum et librorum editionem et ordinem, qui in duabus papyris obtinet, Callimacho ipsi tribuere licet, de tota carminum collectione id conicere vix audeamus. Ordinem enim librorum ceterorum tantopere differe in codicibus papyraceis et testimoniis videmus, ut difficile sit de auctoritate editionis principis a poeta institutae cogitare. Nobis nunc Diegeson papyri Mediolanensis (saec. i/ii p. C.) antiquissimam editionem praebet: ibi libros quattuor carmina lyrica sequuntur, de quibus v. ad fr. 226 et Addenda ad fr. 191-229; suis quaque titulis laudantur a testibus neque unquam in numero 'ἰαμβίων' haberi poterant,<sup>4</sup> quamquam uno volumine papyraceo continentur in P.Oxy. 2172 (no. 7) et fortasse in textus exemplo ad quod Diegeson auctor summaria sua composuit; tunc enim Iambi solis totum 'volumen' expletum non est, sed una cum quattuor carminibus lyricis. Pone illa Hecala et Hymni collocata sunt; cetera carmina (epica, elegiaca, epigrammata) enarrata non esse videntur. De Aetiorum, Lyricorum, Hecalae ordine qui fuerit in codice papyraceo saec. iii/iv (no. 32) non constat; quae olim Wila-mowitzium secutus e scriptura conieci (Pl. 1923) nullius momenti sunt, neque pro certo nunc haberi potest ordinem eundem fuisse quem Diegesis Mediolanensis praebet. In magno codice Oxyrhynchio (no. 35) saec. iv exeuntis, nisi valde erravi, ille ordo inversus est; carmina enim epica, i.e. Hymnorum liber et Hecala Aetia librorum praecedunt; utrum codex

<sup>1</sup> Fr. 110, 94<sup>ab</sup>; v. Addenda in vol. ii: Coma Arinonem alloqui videtur.

<sup>2</sup> v. Addenda in vol. ii.

<sup>3</sup> Papyri nuperime reperti testimonii quoque iterum examinatis edocti sumus multo plures lectiones duplices fuisse quam credideramus (aut suspicatus erat Wilh., Hell. Dicht. 11 167, 1); v. supra p. xxxiii.

<sup>4</sup> Dolendum esse arbitror, quod A. Koerte, APF xi (1935) 244 Clementis Al. testimonio nixus 'Branchum' ceteraque carmina lyrica librorum libro tribuere voluit; at sententiam mutavit, v. ibid. xiii (1938) 88, cum vidisset illud testimonium ad Ia. iv referendum esse, v. fr. 194, 28 sqq. Tamen coniecturam priorem novis argumentis sustinere conatus est C. Gallavotti, v. Addenda ad fr. 217 in vol. ii.

ab Hymnis an ab Hecala cooperit, nescimus. Marianus teste Suida non multo post (ca. a. 500 p.C., v. test. 24) paraphraseis iambicas Hecalae, Hymnorum, Aetiorum, Epigrammatum fecit; hic quoque carmina epica elegiacis anteposita sunt et, si Suidae excerpto fides habenda est, Hecala primum locum tenuisse videtur. Praecedunt Hymni Hecalam in codice Oxyrhynchio saec. vi/vii (no. 37: v. ad fr. 230 et ad hy. vi 124-33); ubi Elegiaca, quorum fragmenta non pauca exstant, sc. Aetia et Coma Berenices et Sosibi Victoria posita fuerint, ex ipsis codicis reliquiis nondum colligi potest. At in epigrammate non ante saec. vi scripto (fortasse tempore multo posteriore, v. infra p. 1v), quod summarium collectionis carminum Callimacheorum exhibet, ordo erat hic: Hymni, Hecala, Aetia, carmina minora (test. 23). Videmus igitur inde a quarto fere saeculo epica primum locum occupavisse neque veri dissimile est codicem no. 37 eundem ordinem servavisse.

De librorum grammaticorum (fr. 403-66) ordine ne conici quidem quidquam potest; neque enim constat eos unquam in unum corpus collectos esse. Suidae tabula (test. 1) ad excerptum ex operum omnium catalogo redire potest; at ut nunc in codicibus exstat, nullus 'ordo' cognosci potest.

#### IV. DE CALLIMACHI AETATE VITA CARMINIBUS QVAESTIONES CHRONOLOGICAE SELECTAE

De poetae Cyrenaei vita et aetate testimonia quaecumque invenire potui ad calcem Prolegomenon collegi (test. 1-22). Neque de anno natali neque de anno mortis illa quidquam nobis suppediant neque de tempore quo Cyrene patria relicta transigerent Alexandriam, ubi Ptolemaeo II regnante (285-47) degisse et initium regni Ptolemaei III vidisse traditur (test. 1).

Paulo plura ex ipsis carminibus ad Cyrenen et ad res Alexandrinas spectantibus discimus. Nomina familiae in ep. 20 celebratae in nummis Cyrenensibus saec. IV exeuntis et saec. III ineuntis leguntur (v. ad loc.); iuvenem igitur initio saeculi III illud epigramma scripsisse veri simile est, et p. emata iuvenilia non omnia *παλῶνα* esse denuo, si opus est, confirmatur (v. etiam inscr. Cyren. ad ep. 54 allatam; de medico aliquo Alexandrino in pap. Zenonis anni 240 memorato v. ad ep. 46). Cyrenes ritus et fabulas passim tetigit: v. imprimis Aet. I fr. 37, fr. 584 et 602 de Minerva et capite patris nata a nymphis Libyris aqua Tritonis Cyrenaei abluta; hymno II Apollinem deum patrum celebravit, at hymnum VI scriptum esse ad Cyrenacum diem festum Cereis describendum vel adomandum<sup>1</sup> non demonstrari posse mihi videtur; Scholia utique de ritu Eleusinio in suburbio Alexandriae a Ptolemaeo II instituto cogitaverunt. Regem autem in hymno II laudatum Ptolemaeum III esse Scholia (II 26) affirmant neque est cur id negemus; non male illae laudes in coniugem Berenices

quadrant.<sup>2</sup> At quaecumque iis et aliis locis<sup>3</sup> ad Cyrenen spectant, quovis tempore Alexandriae scripta et in publicam emissae esse possunt.

De se suscipe rebus raro verba fecit. Somnio se *ἀπρυγέων* in Heliconem translatus esse finxit (v. supra p. xxxv); at revera se nunquam mare periculosum transisse expressis verbis dicit, fr. 178, 27 sqq.; illa disticha iocosam loci Hesiodi (Op. 650) imitationem esse non credo. Multis nunc dubito an recte conicerem Aetiorum fragmentum 114 poetae ipsius in Delo insula cum antiquissima Apollinis imagine dialogum esse (v. Addenda in vol. II). Fere omnia carmina sua Callimachus Alexandriae composuisse videtur quorum nullum certo anno tribuere licet (Coma Berenices' ex-cepta; aliquot carmina, in quibus de rebus illa aetate gestis vel de domo regia agitur post certum annum confecta esse statuere possumus. Si recte suspicatus sum carmen quod *Ῥαδάρεια* inscribitur (fr. 378) de Galatarum in Graeciam incursione esse (v. fr. 379), ante annum 278 scribi non potuit, neque Hymnus IV, ubi iterum de Galatis agitur (vv. 177 sqq.), ante annum 270; cum rex *Ῥεός* *ἑλλος* appelletur. Arsinoces Nuptias (fr. 392) aut eodem anno quo fratri nupsit (i.e. inter annos 278 et 273, fort. 276/5) aut annis sequentibus (non post annum 270) celebravit; carmen quod a Diegeta *Ἐσθλὸςτε* *Ἀρσινόης* dicitur non multo post mensem Iulium anni 270, quo Arsinoe mortem obiit, scriptum esse arbitror. In carminis enim parte servata ipsa nox apotheseos et funera et rogorum fumus vivide depinguntur; in Diegesi autem legimus *βουβών* καὶ *τέλειος* ἀντὶς *καθιδέσθαι* *πρὸς τῷ Ἐμπόδι*, unde colligimus carmen posteriore tempore scriptum esse. At satis celeriter regis iussu ager resecutus consecrari ibique ara extrui poterat (neque enim de templo verbum est). Neque certum est quid Diegeta e textu ipso et quid e commentario sumpserit; e.g. verba *ἐκ τοῦ Ἰλαπηνέωνος κολοφύωνος* *Καπαρδέων* (Dieg. VI 4 ad fr. 191) non e poetae versibus quae fere toti exstant, sed e docti grammatici commentario descripta esse moneo; ita grammaticum fr. 191, 9 sqq. *ἐκ τοῦ πρὸς τῆς ἐκείνης κτλ.* explicavisse videntur. Ad magnum autem Sarapidis in Rhacoti templum, ut dubitant adnotavi ad loc., ea verba spectare non possunt; illud enim (*ἡνὸς* et *τέλειος*) a Ptolemaeo III (non a Ptolemaeo II) conditum esse inscriptionibus nuperime repertis<sup>4</sup> edocti sumus. Etsi Callimachus templum post annum 247/6<sup>5</sup> aedificatum commemorare potuit,<sup>6</sup> Euhemerum,

<sup>1</sup> v. Herm. 63 (1928) 339 sq., Hettler, *Burman* 255 (1937) 207; contra Scholia de Philadelpho cogitavit Wili., *Hell. Dicht.* II, 80.

<sup>2</sup> Ad quod contra *Εσθλὸςτε* bellum ep. 37 alludat, nescio; de annis 250-47 post alios cogitat W. Otto, *Abh. Bayer. Akad.* 1928, p. 76 (*Zur Geschichte von Kyrene*).

<sup>3</sup> Acutissime de regum aetate Alexandriae apothecae egit U. Wilcken, SB Berl. Akad. 1928, 298-321; ibidem p. 311 sq. fuit de Theoc. XVII, ut promissum ADF VI (1920) 300, 1-4, v. etiam Addenda ad fr. 392 in vol. II.

<sup>4</sup> v. supra p. xxviii.

<sup>5</sup> Alan Rowe, *The Discovery of the famous Temple and enclosure of Sarapis at Alexandria*, Suppl. aux Annales du Serv. des Antiqu. de l'Égypte, Cahier No. 2, 1946; cf. A. Wace, *JHS* 65 (1945) 106-8.

<sup>6</sup> T. S. Skeat, *Mitram* VI (1937) 7 sqq.; dice xxvii mensis Ianuarii anni 246 initium regni. Poetam senem ipsum Actia Iamboque iterum edidisse supra evincere conatus sum; si in initio et in fine Aetiorum nonnulla mutavit et addidit, fortasse Iambi ceteris in ordinem redactis novum Iambum (fr. 191) praemittit. Dawson, *The Iambi* p. 148 non sine iusta causa contexit Iambos I et XIII post ceteros compositos esse.

qui  $\phi\lambda\omicron\varsigma$   $\gamma\epsilon\gamma\omega\nu\acute{\alpha}\varsigma$   $\kappa\alpha\tau\alpha\delta\epsilon\delta\omicron\upsilon$   $\tau\omega\delta$   $\beta\alpha\sigma\iota\lambda\epsilon\upsilon\varsigma$  (317/6-298/7) traditur (63 FGrHist. T 1), ante *illud* templum libros scribentem fingere non potuit.<sup>1</sup> Eodem sane in Rhacoti loco iam antea sacellum Sarapidis a Ptolemaeo I in Aegyptum introducti fuisse scimus,<sup>2</sup> neque ulla temporis ratio obstat quin Callimachus illud Sarapeum vetustius significaverit. Alia autem res obstat videtur: Rhacotium vix unquam 'extra muros' fuisse posse me benignissime per litteras docet A. Wace: id et testimonis adhuc notis et novis subsidis ab A. Rowe collectis (nondum publici iuris factis) demonstrari. Callimachi igitur  $\pi\rho\delta$   $\pi\epsilon\gamma\epsilon\upsilon\epsilon$   $\iota\phi\omicron\nu$  neque 'magnum' Sarapeum erat neque sacellum antiquitus eodem loco Sarapidi sacrum. Si illud  $\pi\rho\delta$   $\pi\epsilon\gamma\epsilon\upsilon\epsilon$   $\iota\phi\omicron\nu$ , ut interpretes veteres affirmant—neque est cur iis fidem denegemus—, Parmenionis Sarapeum appellatum erat, viros doctos nostra aetatis, qui olim suspicati erant Parmenionis Sarapeum idem esse atque magnum (v. adn. ad Dieg. VI 4, vol. I p. 163), erravisse nunc cognoscimus. Alexandriae autem et prope Alexandriam compluria Sarapea fuisse constat: uni ex illis extra urbem sito cognomen 'Parmenionis' (aut 'Parmenisci') datum esse videtur, ut a ceteris distingueretur, et cum eodem sacello Euhemerus quodammodo conexus erat. Affertur quidem  $\Pi\alpha\rho\mu\epsilon\nu\acute{\iota}\kappa\omicron\upsilon$   $\kappa\alpha\tau\alpha\tau\epsilon\iota\omega$  in P.Zen. anno 243 scripta, at quo anno conditum fuerit, nescimus; de tempore igitur quo Iambus I compositus sit, inde nihil colligi potest.

Coma Berenices quin non solum ad res anno 246/5 gestas spectet ( $\lambda\alpha\omicron\delta\iota\epsilon\iota\omicron\varsigma$   $\pi\omicron\lambda\epsilon\iota\omicron\varsigma$  etc., v. Philol. 87 [1932] 219 sq.), sed illo anno composita sit, vix est qui dubitet. Si Callimachus ipse elegiam ritu nuptiali auctam (v. supra p. xxxvii) libro quarto Actiorum iterum editorum adnexuit, 'epilogus' (fr. 112) postea additus est; epilogi *avaccav* esse Berenicen, non Arsinoen, nunc veri similis est quam antea, cum pro certo habeamus in prologi textu Arsinoes mentionem factam non esse<sup>3</sup> (v. Addenda ad fr. 1 et 2 et 112 in vol. II). Elegiam, ubi ad Berenices stellam alluditur (fr. 387) post Comam ponendam esse, alteram (fr. 388), ubi Berenice cum Maga patre coniungitur, ante Comam collocandam esse dubitanter ad illa fragmenta adnotavi.

At quaestio multo gravior est de Sosibio filio Dioscuridis (fr. 384). Virus  $\kappa\alpha\tau\alpha\delta\iota\alpha\omicron\varsigma$   $\delta\iota\omicron\kappa\omicron\upsilon\pi\delta\iota\omicron\nu$   $\mu\eta\tau\epsilon\upsilon\delta\epsilon\tau\epsilon$  e fontibus veteribus notus, immo famosus est, qui administrator consiliorum regis Ptolemaei IV (221-205) fuit et  $\psi\epsilon\delta\epsilon\tau\epsilon\rho\omicron\nu\omicron\varsigma$  Ptolemaei V anno 204/3,<sup>4</sup> quo ipse mortem obiisse videtur; cum ante annum 221 Ptolemaeo III servivisse e Polyb. xv 34, 4 fortasse colligi potest. Si Callimachus illum Sosibium celebravit, epinicion omnium

<sup>1</sup> De Euhemerio v. Philol. 93 (1938) p. 70, 6 (contra W. W. Tarn).

<sup>2</sup> Cf. Rowe et Wace II. II.

<sup>3</sup> v. Rowe p. 12 sq.; cf. etiam E. Visser, Götter u. Kulte im ptolem. Alexandria, Amsterdam 1938, p. 23, quae Parmenionis Sarapeum sacellum privatum fuisse coniectat.

<sup>4</sup> Erraverunt igitur ii critici qui ad definiendum tempus quo Actiorum 'prologus' compositus esset, loco in Schol. Lond. 41 (p. 7) Iacuno uti conati erant, ut nuper time A. Rostagni, Riv. fil. class. n.s. 28 (1950) p. 72.

<sup>5</sup> Cf. F. W. Walbank, JEA 22 (1936) 33 sq., T. S. Skeat, Mitram 6 (1937) 15 et 32, Maas, Mélanges H. Grégoire, 1949, p. 447.

quae habemus carminum recentissimum est.<sup>1</sup> At commentarius ad fr. 384, i victorem celebratum  $\lambda\omicron\gamma\omicron\rho\alpha\phi\omicron\varsigma$  appellat  $\Pi\tau\omicron\lambda\epsilon\mu\alpha\iota\omega$  et addit:  $\kappa\alpha\iota$   $\delta\iota\alpha$   $\pi\eta\lambda\epsilon$   $\alpha\delta\upsilon\theta\upsilon$   $\epsilon\lambda\gamma\epsilon\upsilon$   $\tau\omega\tau\omega\upsilon$   $\delta$   $\psi\lambda\epsilon\varsigma$ ; Athenaeus autem IV 144 E (e fonte ignoto) refert multos Theophrasti qui fertur  $\Pi\tau\epsilon\phi$   $\beta\alpha\sigma\iota\lambda\epsilon\iota\alpha\varsigma$  etc.  $\kappa\alpha\tau\alpha\delta\epsilon\delta\omicron\upsilon$  librum Sosibio illi tribuere in quem Callimachus epinicion scripserit (v. nunc etiam 595 FGrHist. T 3 ad Sosibium Laconem). Id Athenaei testimonium propter temporis rationem nullo modo ad  $\psi\epsilon\delta\epsilon\tau\epsilon\rho\omicron\nu\omicron\varsigma$  referri potest. Fidem igitur illi testi abrogabant non pauci vv. dd. et vario modo eius errorem explicare conabantur (v. quae attuli ad fr. 384, 1); id cum adhuc nulli contingerit, persuasum mihi non habeo Callimachum in honorem Sosibi Dioscuridis filii  $\psi\epsilon\delta\epsilon\tau\epsilon\rho\omicron\nu\omicron\varsigma$ , hominis 'vafri et nequissimi' epinicion suum composuisse. Si viro a Callimacho celebrato liber Casandro regi, qui mortem obiit anno 297, dedicatus tribui poterat, is initio non fine saeculi III floruit;<sup>2</sup> si a Scholio  $\lambda\omicron\gamma\omicron\rho\alpha\phi\omicron\varsigma$   $\Pi\tau\omicron\lambda\epsilon\mu\alpha\iota\omega$  nullo nomine honorifico addito dicitur, id potius ad Ptolemaeum primum eiusque filium spectat quam ad Euergeten et Philopatora. De munere  $\lambda\omicron\gamma\omicron\rho\alpha\phi\omicron\varsigma$  Ptolemaei regis adhuc non constat neque perspicuum est quomodo potestati conveniat quam ille administrator consiliorum Philopatoris gessisse videtur. Fortasse novis subsidis aliquando diiudicabitur, utrum primum an ultimum Callimachi carmen teneamus; pauca quae olim de genere dicendi exposui (Philol. 87 [1932] 220-2) non sufficiunt.

De temporis ratione quae intercedat inter Callimachi carmina et carmina aequalium fusius agere meum esse non arbitror. Veterum testimonia ex aequalium ( $\iota\epsilon\phi\omicron\rho\omicron\nu\omicron\varsigma$ ,  $\kappa\omega\upsilon\alpha\kappa\alpha\lambda\omicron\gamma\omicron\tau\epsilon\varsigma$ ) et discipulorum ( $\mu\alpha\delta\theta\eta\tau\alpha\iota$ ) vitis excerpsti, v. test. 9-19; in adnotatione ad carminum fragmenta singulos locos similes et imitationes attuli, in indicibus sub poetarum nominibus (v.s. Apollonius Rhodius, Herondas, Lycophro, Rhiannus, Theocritus) lectores ad notas graves revocantur. Paucissima tantum quae illis locis dicti non poterant, hoc loco addam.

In primis nunc id (de quo nemo unquam dubitare debuit) constat Apollonium Rhodium non solum Hecalam, sed etiam Aetia passim imitatum esse. Nuper nobis redditus est contextus hexametri quem interpretes veteres Apollonium et Callimacho ad verbum transulisse nos docuerant: I 1309 = Aet. I fr. 12, 6;<sup>3</sup> at Apollonius non modo semel totum versum transulit et Callimachi de Argonautis narratione ad Boreadam fabulam, sed bis vocabula variavit: IV 1216 (v. ad fr. 12, 3 sqq.) et IV 1716. Graviores autem momenti sunt Iasonis apud Callimachum vota, fr. 18, 5-7, quorum verbis Apollonius bis usus est: in primis et in ultimis Iasonis ad Apollinem

<sup>1</sup> De tempore quo Iambus VII (fr. 197) scriptum esset, prorsus pericula provult H. A. Gahn, Numismatische Rundschau 1944, p. 61 sq., cum de nummis Aeni urbis agens Iambum anno 216/5 tribueret.

<sup>2</sup>  $\psi\epsilon\delta\epsilon\tau\epsilon\rho\omicron\nu\omicron\varsigma$  amicis se nuperime addidit Maas II, et coniectit Sosibium, qui in regum propinqua e medio tollendis magnam haberet usum, ut Theophrastum personatum libro  $\Pi\tau\epsilon\phi$   $\beta\alpha\sigma\iota\lambda\epsilon\iota\alpha\varsigma$   $\pi\eta\lambda\epsilon$   $\kappa\alpha\tau\alpha\delta\epsilon\delta\omicron\upsilon$  facto cum aequalibus communicare voluisse quae ipse uno cognovisset; praeterea illum, non Agathoclem auctorem fuisse testamur Ptolemaeo IV subiecti; veteri ut hoc commentum satis factivo controversia de Athenaei loco componatur.

<sup>3</sup> Non ex Hecala, ut coniecerat F. Wehrli, Herm. 76 (1941) 21, 2; hoc uno exemplo omnia reluctantur, quae de Apollonii Argonauticis et Callimachi Aetiis ibidem proponuntur.

precipue I 411 sqq. et IV 1701 sqq.; confers, quales, imprimis quae ad fr. 18, 9-13 attuli, unde apparet Apollonium mirum illud *τεῖν κατὰ βέλιν* I 8 (de quo critici fere omnes dubitaverunt) finxisse ad exemplum loci Callimachi *ἐπὶ Φοῖβε, κατ' ἀκρότην*; res ipsa iam apud Pind. P IV 70 et fortasse in carminibus epicis prioribus exstat, at Apollonius hoc loco et ubique de Apolline totius expeditionis auctore agit ex ipsis Callimachi verbis vel formulis pendet. Me olim recte Apolloni ope versus in commentario Berolineni allatos (vol. I p. 19) Aetiae regi dedisse eiusque orationem restituisse papyri PSI 1217 A et B confirmaverunt (v. fr. 7, 29-34); de Minerva quoque ad Tritonem Cyrenaicum nata fabulam Callimacheam (v. supra p. xxxviii) non nimis audacter ex Apollonii imitationibus recuperare conatus eram ante commentarium anonymi (P. Oxy. 2260) inventum, v. fr. 37, 2 et Addenda in vol. II. Qui Aetia a Callimacho sene Apollonium imitante scripta et emissa esse contenderunt, erravisse nunc manifestum est. Moneo neque Comae Berenices neque Invectivae in Telchinas neque Hymni II certa vestigia apud Apollonium inveniri posse; illa enim, ut iam aliis de causis supra demonstratum est, posteriore tempore edita sunt.

Novis illis Aetiorum fragmentis repertis, quorum pauca tantum exempla attuli, necesse erit denuo examinare et accuratissime describere quomodo Apollonius fontibus suis usus sit; neque despero aliquando de ratione quae inter Apollonium et Theocritum intercedat probabiliora vel certiora statui posse. Nuper tamen A. S. F. Gow in commentario ad Theocritum edito<sup>1</sup> denuo evincere studuit Theocritum, cum suum de Hyla epyllion (c. xiii) et hymni in Dioscuris partem alteram (c. xxii 27-134) componeret, Apollonii narrationes (I 1207 sqq. et II 1-97) multo deteriores tacite correxisse; neque displicet viro docto illa duo carmina Theocritea annis 275/4 tribuere. Si ita est, coacti sumus colligere Apollonii Argonauticorum liberos I et II ante annum 275 et Aetia, quae Apollonio in quattuor Argonauticorum libris observabatur, non multo post initium saeculi III scripta esse. At haec vix credibilia esse concedes. Immo si Theocritus circa annos 275/4 Apollonium secutus est, Aetia quoque post Argonautica collocanda sunt. Contra ea autem nunc manifestum esse vidimus Apollonium Aetiorum locos iterum atque iterum in usum suum convertisse. Si revera Theocritus meliora reddidisset quae antea Apollonius de Hyla et de Amyco minus eleganter composuerat—id quod Gow<sup>2</sup> mihi non magis persuasit quam alii criticis—duo carmina Theocritea posteriori tempore vindicanda essent (id quod Gow quoque consideravit, I p. xxix). Satis est monuisse quam

<sup>1</sup> G. Coppola, *Cirene e il nuovo Callimaco*, 1935, xiii et 125 pp., F. Wehrli, II, 1; cf. Herter, *Bursian* 255, 145.

<sup>2</sup> Theocritus, ed. with a translation and commentary, I, II, Cambridge 1930.

<sup>3</sup> Vol. II pp. 231 et 382; cf. I pp. xxiii et xxviii sq.—Callimachum Hylae fabulam narrasse e Scholiis Ap. Rh. colligi nequit, v. ad fr. 596 et adnot. ad Scholia post fr. 24, p. 31. Non pauca de Dioscuri verba in Aetiorum lib. I fuisse nunc e fr. 17 et 18 apparent.

<sup>4</sup> Ad Theocrit. xiii 65 *μοῦσας βέλινος* cf. Sappho fr. 137 D. 2 (ubi *βέλινος* de Amore), non Apollonium-Homerum.

<sup>5</sup> De Hyla cf. G. Knaack, *Herm.* 18 (1883) 29 sq. et GGA 1896, p. 884; U. v. Wilamowitz, *Textgeschichte der Bukoliker* pp. 177 sqq.; aliter iudicavit Wil. ibid. p. 194 de Dioscuris.

arte illae quaestiones inter se conexae essent et quid carmina nuper tamen reperta nos docerent. De Theocrito et Callimacho non habeo quod addam; id unum fortasse notatu dignum est quod sylloges Theocriteae carmen xxv eo quoque a genuinis Theocriti carminibus differt quod locos fragmentis Callimacheis similes non paucos praebet: v. ad fr. 177, 15. fr. 238, 260, 56. fr. 353-384, 7 (?). fr. 677. Si respicias quot res et vocabula Lycophro et Callimachus ex iisdem fontibus prompserint, Alexandram potius tertio saeculo tribuas quam altero; de Rhiano quid sentiam, ad Hec. fr. 266 adnotavi (cf. ad Aet. I fr. 7, 26 et Aet. II fr. 44): *ὀρχήρωνος Ἐπαρόδωρος*, Callimachi discipuli (v. test. 15) recte haberi videtur. Cum non videam quo modo e ceterorum aequalium carminibus certa annorum testimonia elici possint, eos hoc loco silentio praeterite malo.

## V. DE FRAGMENTORUM COLLECTIONIBUS PRIORIBUS ET DE HUIUS

### EDITIONIS INDOL

a. Vidimus Callimachi ipsa carmina maiora initio saeculi XIII oblivione obruta esse; vidimus quoque carmina a variis scriptoribus per multa antiquitatis saecula excerpta et hac via fragmenta non pauca ad nos propagata esse. Studiis denique recentiorum temporum factum est, ut disiecta membra paulatim in unum rursus colligerentur. Cuius rei initium fecit Angelus Politianus, ipse *πρωτὴν ἀπὸ καὶ κερκεδ*, qui primus in occidente studium carminum Alexandrinorum revocavit. In Miscellaneorum libro primo anno 1489 edito, cap. xxiv, Hecalae testimonia<sup>1</sup> et fragmenta aliqua congerere coepit, cap. lxviii et lxx ad Catulli c. 66 fragmenta Comae Berenices; illo auctore hymni quoque saepius huiusdem fere annis descripti et paulo post typis excussi sunt (v. infra p. lxvii). Aetiorum testimonia et fragmenta aliquot componere et interpretari primus, quoad scio, ausus est Ianus Parrhasius (ca. a. 1500?).<sup>2</sup> At neque editioni principi neque saeculi xvi editionibus ulla fragmenta adnexa sunt usque ad Stephanianam alteram (Genavae 1577), ubi primum Hymnorum textui non solum Epigrammata (v. infra p. xciii), sed etiam fragmenta pauca adiunxerunt Nicodemus Frischlin et Henricus Stephanus ipse. Auxerunt autem subinde illam collectionem satis modestam Hymnorum editores posteriores (de quibus v. infra p. lxxvii; cf. Ernesti, praef. fol. \*\*3); Bonaventura Vulcanius (1584), Anna Fabri (1675), Ezechiel Spanheim, qui sua Graevio transmisit (1697; cf. Graevius, praef. fol. \*\*3). Ne quis suae industriae fructu defraudetur, fragmenta non solum a Spanhemio, sed etiam a Vulcanio et a Daceria collecta apud Graevium leguntur et fere ad verbum apud Ernesti repetuntur.

<sup>1</sup> Cf. H. Herter, *Gnomon* 19 (1943) 325 sq. de dissertatione G. Schlatter, *Theocrit u. Callimachos*, Zürich 1941.

<sup>2</sup> Valde miratus est Naeke II p. 19, unde Politianus verum *μύσας βέλινος* protulisset; v. nunc adn. ad test. 23.

<sup>3</sup> Ianus Parrhasius, *Libet de rebus per epigramma quatuor*, Par. 1567, p. 217, 'Aetia Callimachi quatuor sint et quo argumento' (= I. Gruter, *Lampas sive fax art. lib.* I [1602] p. 873 sq.).

Neque vero in publicum emissae sunt Callimacheae quae Thomas Stanley<sup>1</sup> Aeschylī (1663) editor minime indignus ultimis, ut videtur, vitae annis (†1678) schedis suis mandaverat. Mirum in modum crimini datum est Thomae Stanley, quod in Aeschylō edendo Iohannis Pearson notis fraude mala usus esset, Ricardo autem Bentley, quod in Callimachi fragmentis colligendis schedis Stanleianis multa tacte surripisset. Utrunque falsum esse apparet. Transcripsit quidem Stanley notas marginales quas ei esse apparuit. Bentley autem schedas Stanleianas nunquam vidit, nuper illustravit. Bentley autem schedas Stanleianas, qua Callimachea nedum excerpit. De illis schedis et notis marginalibus, qua Callimachea continentur, a ceteris Callimachi editoribus neglectis unus C. J. Blomfield, Call. 1815, praef. p. vii sq. brevissime adnotat 'quam falsa fuerit eorum incriminatio qui magnum Bentleium . . . Stanleii fontibus suos hortulos irrigasse calumniati sint', se 'Stanleii . . . in fragmenta Callimachi curas, quae hodie in Museo Britannico adservantur, oculis perstravisse' addit. At in Museo Britannico<sup>2</sup> neque priore tempore adservabatur neque hoc die adservatur nisi Callimachi editio Stephana altera (1577) cum Stanleii notis textui hymnorum et epigrammatum in margine adpictis;<sup>3</sup> paucissimae tantum de fragmentis adnotatunculae in p. 71 adiectae sunt. Si revera Blomfield nihil nisi illas vidit, de Stanleii curis iuste iudicare non potuit. Exstant enim in Bibliotheca Universitatis Cantabrigiensis Adpota et Corrīgenda ad Aeschylī editionem a Stanleio post annum 1663 collecta, unde S. Butler ad Ag. 34 in Aeschylī volumine IV (1811) p. 149 sq. Callimachi Aetiorum duodecim fragmenta publici iuris fecit; multo autem Callimachi Callimachea in MS<sup>o</sup> Univ. Cantab. Dd. viii. 51 (Catalogue of MSS., Cantab. 1 p. 360<sup>5</sup> = A Catalogue of Adversaria 1864 p. 1) congesta sunt. Ea collectione Stanley omnes, qui ante eum reliquis Callimacheas conquerere conati erant, longe superavit, non solum Stephanum, Frischlin, Vulcanum, quorum editionibus usus est, sed etiam Annam Fabri, cuius editio Parisina nondum emissae fuisse videtur cum Stanley fragmenta colligeret: Stanley e scriptoribus veteribus excerpit fere 250 locos, ubi Callimachus laudatur, postquam Vulcanus non plus quam 86

<sup>1</sup> v. E. Fraenkel, Aeschylus, Agamemnon 1 (1950) pp. 38 sqq.

<sup>2</sup> Ibid. pp. 78 sqq.

<sup>3</sup> Benignissime T. C. Skeat catalogos iterum examinavit.

<sup>4</sup> Iam Stanley correxit hy. v 18 (ante Bentley).

<sup>5</sup> In Catalogi adnotatione Callimachus ed. Blomfield l. l. adfertur; at Blomfield de notis in Museo Britannico adscriptis loquitur. Notae Cantabrigienses manu Ab. Sellieri anno 1668 scriptae sunt, quo tempore Graecii Callimachus iam editus erat, quem in margine Seller aliquoties indicavit. Auctor libelli cui inscribitur 'A short account etc.' (v. infra, p. xlv, 2) aut hoc Selleri manuscripto aut exemplo unde Seller sua transcriptit usus est; ad eandem enim MS<sup>u</sup> paginas lectionem animadvertit. In codice Cantabrig. Dd. viii. 51 pone collectionem fragmentorum et testimoniorum adnotationes ad Hymnos et (35) Epigrammata collocatae sunt. MS Cantabrig. Ff. vi 56 autem ab Hymnis et Epigrammatibus incipit et fragmentorum numerum multo minorem quam Dd. in fine addit (Catalogue II, p. 548 = Adversaria p. 1; cf. ibid. Ff. vi 57). Adnotationes Stanleianae ad hy. i-vr editit F. W. Langham, The Classical Journal xvi (1817) 164 sqq., xvii 190, 361, xix 50, xxi 163; neque illas MS<sup>u</sup> Cantabrigienses ipsas neque notis in editione Stephaniana (v. supra) unus esse videtur, sed alia schedis. Ex omnibus illis notis variis manifestum est Thomam Stanley in anno habuisse Callimachi carmina (ut olim Aeschylī) commentario instructa edere.

fragmenta congesit (quibus Anna Fabri 53 nova addidit). Mirum igitur non est quod Bentleii adversarii, quibus schedae Stanleianae notae erant, animos aequalium ad illas advertere studebant; omni enim laude digna est diligentia qua Stanley ope indicum librorum impressorum tot locos Callimacheos enotavit. At illi adversarii eo insolentiae progressi sunt, ut Bentleium furti accusarent. Id iam ea re refellitur quod Stanley fragmenta aliquot<sup>1</sup> invenerat quae desunt in editione Bentleiana; si unquam Bentley schedas Stanleianas inspexisset, ea non omisisset. Illis autem locis paucis exceptis Bentley fructum inde non cepisset.<sup>2</sup> Bentley enim lexicographorum, grammaticorum aliorumque scriptorum veterum et codices manu scriptos et libros impressos cum ipse perlegisset et excerpta sua in ordinem redegisset, magnae editioni Graevianae<sup>3</sup> non minus quam 417 fragmenta collecta emendata explicata inserere potuit. Tam prudenter et caute singula fragmenta carminibus et libris tribuit, ut editores posteriores Ernesti, Blomfield, Schneider fragmentorum ordinem et numeros Bentleianos iusta pietate servarent atque etiam omnia illius verba ut sacrosancta repeterent. Me autem impietatis iure argui non potuisse credo, cum primum illius explicationes omitterem et nova, praecipue papyrorum, materia coactis fragmenta novis numeris indicarem. Manent enim et manebunt quae Bentley non solum 'peracri iudicio', sed 'divinandi quadam peritia et μαρτυρίῃ' in Callimacho emendavit; non paucae conjecturae palmarum papyris nuper repertis firmatae sunt, ut e.g. quae in fr. 64, 8, 13, 14 Suidae codicum corruptelis feliciter restituerat, aut fr. 178, 33. fr. 191, 10 etc. Neque mirum est quod aliquoties, ubi in versibus corruptis explicandis et corrigendis valde erravit, illius auctoritas criticos per compluria saecula a recta via abduxit: confas,

<sup>1</sup> Stanley iam enotaverat fr. 341 et 342 (MS Cantab. p. 8) et 468 (ibid. p. 24), quae Bentleium effugerant; neque tantum gloriatus esset Bentley se 'primum tam luculenta deoedegenera Callimacho restituisse' ex Antigoni hinc. (fr. 407, 1-21v), si Stanleii notam modestam (MS Cantab. p. 15) legisset. Fortasse memoratu dignum est Stanleium (ibid. p. 49) ad hy. II 40 Schol. Theoc. IV 16 attulisse et codicum ὑπολόγων in ὑπολόγων emendavisse (v. ad fr. 1, 34, ubi ὑπολόγων Alirena<sup>1</sup>).

<sup>2</sup> Auctor libelli cui inscribitur 'A short account of Dr. Bentley's Humanity and Justice to those Authors who have written before him with an honest vindication of Tho. Stanley and his notes on Callimachus' . . . London 1699, p. 39 contendit Edwardum Sherburne, Egentem Auratum, Thomae Stanley affinitate coniunctum Ricardo Bentley notas Stanleianas aliquando commodavisse; at illum libellum ex acti de Phalaridis Epistula contravaria ortum calumniam plenam esse actis superque demonstravit auctor alterius libelli cui inscribitur 'An answer to the late Book written against the Learned & Rev. Dr. Bentley, relating to some MS Notes on Callimachus'. London 1699. De illis libellis contrumque auctoribus v. J. H. Monk, Life of Bentley 2 (1833) pp. 127-31, A. Dyce, Preface to the works of R. B. 1 (1836) p. xv sq. i de Eduardo Sherburne v. Nat. Biogr. 2 xviii 72 sq., cf. ibid. pp. 966 et 967 sq. — Auctori libelli prioris me Photii testimonium (test. 90) e rhetorico de elipsi fonte hauritum debere grato animo confiteor.

<sup>3</sup> Bentley fragmentorum quae Graevio se suppeditatum esse mense Ianuario a. 1693 promissam partem priorum attulit Graevio se suppeditatum esse mense Ianuario a. 1697 minime videtur, v. The Correspondence of R. B. ed. C. Wordsworth 1842, vol. 1 pp. 53-56 passim; de 'testudine gradu', quo opere procedunt, Graevius 25.xii.1694 (p. 88). In praefatione Dissertationis de Phalaridis Epistula 1699 p. cvi (= Works ed. Dyce 1 p. lxxv) Bentley ipse contra adversarios affirmat: 'In a small part of the last of those three years [1694-6] which he says were all laid out upon Phalaris I wrote my Notes on Callimachus.'



fragmenta recensenda acingerem; paucas quas ipse non vidi (ibid. p. ix), nonnullas quas mihi itineranti olim non satis diligenter inspicere contigit, alios accuratius collatos esse spero. In carminibus elegiacis et epodicis versus alteros secundum consuetudinem temporum recentiorum ubique et *εὐχόλῃ* descripsi. Non ignoro id incommodum futurum esse viros doctiores, imprimis in versibus initio mutatis; multo enim difficilius est cognoscere quot litterae in lacunis perierint; at iis qui tales locos in principum adenda erunt aut, ubi desunt, textus ad litteram transcripti. In universum autem lectoribus non displicebit, opinor, quod semper uno obtutu non solum tota carmina κατὰ τὴν compositionem a distichis, sed etiam versus alteri dignosci possunt. Cum in hac re ut morem librorum veterum sequeretur ab animo impetrare non potui, in ceteris rebus scripturam papyrorum quam fidelissime in apparatu critico reddere necnon librorum προσώδων et τρυμνῶν enotare studui; quae suo loco omisa erant, in Ad-dendis suppleta sunt.

In iis reliquis Callimacheis colligendis et recensendis quae in aliorum scriptorum veterum libris servatae sunt, codicum lectiones quoad potui eruere conabar et ad ipsius poetae verba, ubicunque aliqua de textu constitutendo dubitatio erat, varias lectiones fere omnes afferbam. Id autem mihi maxime dolet, quod Etymologici genuini codice A (Val. gr. 1818) adhuc inedito uti non licebat et Etymologici genuini codicis B (Laur. Marc. 304) lectiones ex Emanuelis Miller collatione (Mélanges de lit. grecque 1868) depromere necesse erat, cum belli temporibus editionem praepararem; graviora sane R. Reitzenstein cum codice A Romae et tenebris eruisse, publici iuris fecerat (Ind. lect. Rostock. 1890 sqq.) et ad locos a me in Fragmentis nuper repertis (1923) allatos varias lectiones mihi benigne suppeditaverat; nonnulla quoque et Scholii Theocriteis et Apollonianis a Carolo Wendel editis haurire potui, cui ipsi et amici eius Hermanno Schultz et Ludovico Deicke accessus fuerat ad Reitzensteinii apographa codicum A et B, nunc apud academiam Hauniensem deposita; ubicunque de A non constat, id expressis verbis adnotavi. Molestiam aliquam habet, quod ex variis libris lectiones ceterorum Etymologicorum, scil. Symeonis, Gudianii, Magni, colligendae et lectoribus proponendae erant; at cum Ada Adler de Suida merentissima praematura morte abrepta omni spe orbati essemus Etymologica nostra aetate editum iri, meliorem viam non inveni, qua Etymologicorum testimonia afferrem quaecunque adhuc nota sunt. In Hesychii glossis describendis vero ne errores non paucos editorum priorum repetiverim; nova autem lexicis editio quam Curtium Latte pro-pedem in lucem emissurum esse speramus, nobis paulo serius venit. Scholiorum corpora plurima hoc saeculo denuo ita edita sunt ut de codicum lectionibus edoceri simus; in Aristophanis autem Scholiis adhibendis opus est imagines phototypicas codicum Veneti Ravennatisque et Musuri editionem Aldinam inspicere, neque constat quid Musurus et codice aut codici-bus suis descripsit aut quid ex aliis fontibus grammaticis, velut e Suida,

<sup>1</sup> De altero versu epodi fr. 195 et *εὐχόλῃ* scripto v. p. p. no. 341 aliud exemplum mihi non notum esse fateor.

'interpolaverit'; excutere quoque conatus sum quae in singularum comediatarum editionibus et in variis libris inveni; tamen alia neglecta, alia erronea esse arbitror. In numero testimonium graviorum Scholia Dionysii Periegetae sunt; at paucorum tantum codicum lectiones in promptu erant, quas G. Bernhardy et C. Mueller in Dionysii editionibus praebent. Stephanii Byzantii editionem Meinekianam, cuius margini Benedictus Niese varias lectiones adpinxerat, Felix Jacoby qua est comitate mihi imperavit. Eorum qui de arte grammatica scripserunt libros accuratius citare studui; e.g. Herodiani nomen non adscripsi nisi eis locis qui Herodiani esse aut traduntur aut demonstrari possunt; neque secundum consuetudinem malam 'Anecdota Oxoniensia, Parisina' etc. scripsi, sed uniuscuiusque tractatus titulum aut auctorem memoravi.

Haec de papyrorum codicumque lectionibus et de testimoniis; de diatribis annotationis partibus v. vol. I praef. p. vii. Id fortasse addere licet, quod ad locos cruce signatos de quibus desperavi doctorum priorum tentamina nonnumquam omnia attuli arbitratus coniecturam unam vel alteram al-quando viam monstrare posse ad corruptelam tollendam; in universum vero non meum esse putavi quidquid a quocunque templatum esset enumerare; in Schneideri enim 'thesauro' pleraque inveniri possunt.

De *Ἀλφειῶν* librorum, de Iamborum carminumque lyricorum dispositione supra egi (v. p. xxxiv sq.); ubicunque ordo a poeta institutus cognosci potest, in hac editione restitutus est. Totam operum Callimacheorum seriem me ita servasse, ut in Diegeson papyro Mediolanensi tradita est, iam in vol. I praef. p. vii breviter indicavi; plura autem verba de illo ordine, quoad nunc scimus, antiquiore (saec. I/II p.C.) supra feci (v. pp. xxxv sqq.). Aptae igitur Hymni in editione nostra et primo loco cedunt, quem non ante saeculi IV initium obtinuisse videntur. Ubicunque de locis, quos fragmenta in certis libris habuerint, non constat, primo loco papyros posui, quas fragmenta minora secundum ordinem alphabeticum fontium sequuntur (v. e.g. Act. lib. I p. 39-43 etc.); eodem modo in posteriore parte voluminis omnia fragmenta incertae sedis et fragmenta incerti auctoris digesta sunt. Plenum igitur testimonium indicem alphabeticum addere, rem magni laboris et impendii, non necessarium visum est (cf. Schn. II 792-9 'Sedes fragmentorum').

De fragmentis innumeris quae Schneider ad calcem editionis suae cumlaverat 'anonymis' in fine voluminis prioris (p. 498) pauca adnotavi; illorum magnam partem silentio praeterii, quia non meum esse duxi singulatum exponere, qua de causa Callimachea esse non viderentur aut non possent. Tamen me inuabit, si quis probare poterit me nimia diffidentia genuina Callimachi fragmenta eiecissee. At moneo e.g. contra C. Gallavotti (Parola del Passato XIII, 1950, p. 94) qui pentametrum apud Dionys. Hal. de comp. verb. 25 (in p. 127, 15 Us.-Rad.) allatum (= an. 391 Schn.): κοῦραι / ἐλαφὰ / ποδῶν / ἔχον' ἀεπόλενα 'Sonnio' (fr. 2) vindicare vult, illud versum a Callimachi arte metrica protus alienum (v. iam E. Diehl, Anth. lyr. Gr. I<sup>2</sup>, 1936, p. 141 ad fr. eleg. adesp. r8) et in magno numero eorum

<sup>1</sup> Ubicunque annotavi: 'Schol. (Ald.) Aristoph. . .', inde Suida' sumpsi Musurum sua codici alicui debere.

# PROLEGOMENA AD FRAGMENTA

1 collocandum esse quos propter metrum omisi. Eorum 'fragmentorum anonymorum', quae neque fragmenta neque anonyma sunt, sed ex libris variis adhuc servatis sine nomine auctoris laudantur, maximam difficultatem praebuisse confiteor 'an.' 30 (v. Consp. III p. 517); eos versus epicis anonymos a Suida allatos neque aliunde illo tempore notos secundum regulam Heckerianam Hecalae tribuit I. Kapp (fr. 140), inde A. Adler ad Suid. v. *οὐράχου* IV (1933) p. 591 et E. Diehl, Hypomnema 1937, pp. 402, 55 et 436, 44 ('lucernae vitreae regiae Atheniensi aptae'). At vitrea *οὐράχου* *τῶν κερυκίων* (non 'lucernae'), quae ad candelabrum pertinere necesse est, ne Callimachus quidem cognovit, nedum Theset aequales iis uti potuerant. Si revera apud Suidam fragmenta epica alterius poetae nobis ignoti essent, tota regula Heckeriana corrumpitur. Magno igitur solatio nobis esse debet quod quae Suidas laudat inventiuntur in Paul. Sil. descript. S. Sophiae 834 sq. *ὄψα κερ ἐξ ὑάλου πυρικύρου τὰ δὲ τὰς / οὐράχου δέξαντο*. Illud enim carmen a Suida aliis quoque locis excerptum esse constat, cum in codice suo cum magna epigrammatum collectione coniunctum esset, v. A. Adler, R-E IV A 714. Qui aliquando fragmenta Graeca epica et elegiaca omnia diligenter congeret et recenserebit, fortasse plura e Schneideri farragine certis auctoribus tribuere poterit. Meum erat prohibere ne versuum reliquiae, quibus ne minima quidem cum Callimacho intercedit ratio, iterum atque iterum sub illius nomine afferrentur nulla alia de causa nisi quod olim ab Ottone Schneider recepta erant.

# PROLEGOMENA AD HYMNOS ET EPIGRAMMATA

Cum de ordine, quo carmina Callimachea in libris papyraceis disposita essent, ageremus, cognovimus Hymnis primum locum in libris vetustioribus datum non esse; apte igitur in hac quoque editione Hymnorum liber ceteris operibus magnis, Aetiis, Iambis, Hecalae postponitur.

## I. CONSPECTUS LIBRORUM PAPYRACEORUM SECUNDUM ORDINEM TEMPORUM

38. **P. Mediolan.** (adhuc sine numero): fort. saec. I a. C. (hy. III 1-6 fin., 16 init., 22-54 med. et fin.) Laciniae duarum columnarum voluminis papyracei in vico Tebryn anno 1934 reperti asservantur in Castello Sforzesco Mediolanensi; neque correcturae neque accentus neque interpunctiones insunt; 1 mutum ubique adscriptum esse videtur. Edidit Adriana Mariotti, Frammenti papyracei appartenenti all'Inno ad Artemis di Callimaco, 'Acme', Annali della Facoltà di filosofia e lettere dell'Università Statale di Milano, vol. I (1948) fasc. 1-2, pp. 121-130; cf. A. Vogliano, Gli scavi della Missione Archeologica Milanese a Tebryn, Atti del IV Congresso Internazionale di Papirologia, 1936, pp. 489 sqq. Fragmenta iterum edentur in PRIMI vol. II (cum numero collectionis Mediolanensis). Imaginem phototypicam (de qua v. A. Mariotti p. 121) mihi benigne transmisit A. Vogliano.

39. **P. Cair.** inv. 47993<sup>b</sup>: saec. I (?) p. C. (hy. III 46-54 fin. cum Schol. marg., 78-84 init.). Fragmentum duarum columnarum voluminis papyracei Oxyrhynchii reperti asservatur in Museo Cairensi; semel spiritus, semel accentus, semel correctura (aut v. l. ?) superscripta sunt. Edidit W. G. Waddell, Études de Papirologie I (1932) 13 sq., iterum A. Mariotti pone papyrum Mediolanensem (v. supra) p. 128 sq.; cf. C. C. Edgar, Annales du Service des Antiquités de l'Égypte 26 (1926) 203. Imaginem phototypicam mihi olim suppeditavit Hugo Ibscher.

40. **P. Mus. Alex.** 5: saec. II (?) p. C. (hy. IV 84-95 med.). Frustulum voluminis papyracei nunc in Museo Antiquitatum Graecarum et Romanarum Alexandriae asservatur, cf. G. Botti, Catalogue du Musée Gréco-Romain d'Alexandrie 1901, p. 326 (unde venerit notum esse non videtur). Edidit E. Breccia, Alexandria ad Aegyptum 1914, p. 163 (2. ed. 1922, p. 140); cf. Pl. praef. p. 2, Wil., Hell. Dicht. II 68, 3 et Call. hy. 4 praef. p. 8; contulit Paulus Viereck in usum Wilanowiczii. Non vidi. Contulit E. Siegmam.

[8, v. supra] **P. Mediolan.** 18, col. XI 8 = hy. I i cum enarratione vv. 1-34, col. XI 20 = hy. II i cum enarratione vv. 1-73.

<sup>1</sup> Supra, pp. xxxvii sq. et xlix.  
<sup>2</sup> No. 1-37 v. pp. ix-xxv (Prolegomena ad fragmenta).

41. *P. Oxy.* 2226 : saec. II p.C. ineuntis (hy. VI 32-7, 41-3, 54-63, 79-117 et omissis vv. 118-37 initia vv. 138 et 138 a; infra v. 138 a charta abscissa est. Accedit fragmentulum<sup>1</sup> quinque versuum de cuius loco nondum constat). Lacinae partim miserae quattuor columnarum voluminis papyracei Oxyrhynchii reperti asservantur Oxonii; signa prosodiaca, interpunctiones desunt, et mutum adscriptum est. Edidit E. Lobel, *The Oxyrhynchus Papyri* xix (1948) pp. 77-80; imago phototypica columnae quartae in tabula II.

42. *P. Oxy. 2225* : saec. II p.C. medii (hy. IV 11-25 [om. v. 15]. 38-40. 68-75. 81-92. 102-110. 141-6. 156-81 [add. 177 a et b]. 188-218. 230-43. *Lacinae* partim exiguae septem columnarum voluminis papyracei *Oxyrhynchii* reperti asservantur Oxonii. Interpungitur in fine v. 181 (per errorem); spiritus, accentus nulli, et mutum nusquam additum. Edidit E. Lobel. The *Oxyrhynchus Papyri* xix (1948) pp. 68-76; imago phototypica columnarum iv-vii in tabula xii.

43. *P. Anh.* 20 : saec. iv p.C. (Commentarius in hy. iii 107-63 et 172-8). Scheda codicis papyracei (= paginae 7 et 8) empta in Aegypto cum tota collectione Amherstiana nunc asservatur Novi Eboraci in bibliotheca J. P. Morgan. Puncta geminata ante lennata ponuntur; semel spiritus, semel apostrophus. Ediderunt B. P. Grenfell et A. S. Hunt, *The Amherst Papyri* II (1901) pp. 17-19; cf. Radernmacher et Usener, *Rh.M.* 57 (1902) 141 sq., W. Crönert, *APF* 2 (1903) 349. Ex editione principe iteravit Pi., Appendix pp. 90-2; cf. Diehl, *Hypomnema* p. 423. Nunc ope egregiae imaginis phototypicae a bibliotheca Morganiana liberalissime transmissae non paucis mihi corrigere et melius supplere licuit.

44. P. Ant. 20 : saec. iv/v p.C. (Commentarius in hy. II 38-76 et III 37-94). Scheda codicis papyracei in Antinoe oppido reperta assertatur Oxonii. Spatium relinquatur ante lemma novum, puncta geminata non ponuntur nisi bis; spiritus, accentus nulli : mutum omittitur. Edidit C. H. Roberts, The Antinoe Papyri I (1950) pp. 43-7, qui ad papyrum conferendam benigne me admisit.

45.<sup>a</sup> P.Bodl. (Ms.Gr.class.f. 109 p): saec. v/vi p.C. (hy. iv 53-69. 80-98 c. notis marg. ad vv. 92/3 et 94). Scheda lacerata codicis papyracei empta in Aegypto (a B. P. Grenfell, ut videtur) nunc asservatur Oxonii in bibliotheca Bodleiana. Adscripti sunt apostrophii, accentus non nisi bis, signum

[illegible]

3 το[ vel τοϛ] 4 ], fort. . ]π 5], fort. pars dext. superior lit. x  
z [Addita Pap. Michig. inv. 4967, v. supra p. xxvi, 1, librorum papyraceorum numerus  
est quadraginta sex.]

[37, v. supra] P.Oxy. 2258, A : saec. vi/vii p.C. Fr. 1<sup>v</sup>: hy. 153-60 (glossa interlin. ad 59), fr. 1<sup>r</sup>: I 76-83; fr. 2<sup>r</sup>: hy. II 1-18 c. Schol. marg., fr. 2<sup>v</sup>: II 24-40 c. Schol. marg.<sup>1</sup>, fr. 3<sup>r</sup>: hy. III 2-4, 12-14, fr. 3<sup>v</sup>: III 27 (?) 9, 36-9; fr. 4<sup>r</sup> Schol. marg. in hy. III 84-7, fr. 4<sup>v</sup>: Schol. 110 (?) 16 (textus hymni deest); fr. 5<sup>r</sup>: hy. IV 130-4, fr. 5<sup>v</sup>: 158-62; fr. 6<sup>r</sup>: hy. IV 169-74, fr. 6<sup>v</sup>: hy. IV 196-9; fr. 7<sup>r</sup>: hy. IV 232-4, 240-5, fr. 7<sup>v</sup>: IV 260-3, 268-73; fr. 8<sup>r</sup>: hy. IV 282/3; fr. 8<sup>v</sup>: IV 308/9; fr. 9<sup>r</sup>: hy. VI 124-33 et Schol. in marg. sup. ad vv. 126-30 (fr. 9<sup>v</sup> Hecalae argumentum, v. ad fr. 230); fr. 10<sup>r</sup> Schol. in marg. sup. ad hy. VI 15 (? 10<sup>v</sup> vacat).

Hymnos per omnia ante Arabum adventum saecula in Aegypto transcriptos esse ex his papyrorum reliquiis apparet quibus partes hymnorum I-iv et vi continentur; accedunt et Hypommemata et Scholia marginalia. Casui tribuerim quod ne minimum frustulum hymni v adhuc reperitum sit (de illius hymni testimonii paucis v. infra p. lv). Neque papyri neque testimonia indicant praeter hymnos sex in codicibus traditos unquam alium Callimachi hymnum existisse. Ordo quoque hymnorum semper idem fuisse videtur; incipit enim Diegeseon papyrus no. 8 ab hymno in Iovem, cui sequitur in Apollinem hymnus, et agmen claudit hymnus in Cererem, cui Hecala sequitur, in P.Oxy. no. 37. Libri hymnorum fata neque temporibus antiquis neque priore parte mediae quae dicitur aetatis differre videntur a ceterorum librorum fatiis (de quibus v. supra pp. xxvi sqq.).

Doctos grammaticos hymnis curam non minus impertivisse quam ceteris papyri confirmant: laudantur in Schol. P.Oxy. 2258 ad hy. II 4 Theopompus, ad hy. II 33 Philitae Demeter, in Commentario P.Amh. ad hy. III 174 Clitodemi fabulae Iphigeniae versio rarissima; commentatorum nomina nusquam afferuntur. In hymnorum quoque textu papyri varias lectiones (cf. p. xxxiii) exhibent, ut expectaveris: Schol. P.Ant. ad hy. II 60 (*γυάφερα*; suspicatus erat Meineke), P.Oxy. 2258 hy. II 2 (supra textum), II 6 (supra textum; una lectio in  $\psi$ , altera in Schol. Theocr.), fort. P.Cair. hy. III 84 (supra textum, nisi fort. correctura), P.Bodl. ad hy. IV 94 (in marg.?). Loci conclamati hymni IV 177 sqq. et 200 sq. iam in exemplo archetypi codicum lacunosi, paulo pleniores sunt in P.Oxy. 2225; integer in P.Oxy. 2226 finis hexametri hy. VI 86, cuius vocabulum ultimum non iam legi poterat in archetypo  $\psi$  a librariis hyparchetyporum (restituerat Ruhnken). Eadem papyrus post VI 117 perhibet 138, deinde initium versus novi et fortasse plura (charta enim abscissa est post 138 a, at fragmentum eadem manu scriptum illuc pertinere potest, v. supra Conspectum papyrorum); fortasse totus hymni epilógus ab illo qui in codicibus servatus est differt (cf. ad fr. 110, 79 sqq.).

Papyrorum scribae negligentia vel inscitia saepius lapsi sunt, imprimis in orthographicis: v. P.Oxy. 2258 ad hy. II 8. 9. 37. III 27/8. IV 242 sq.;

: [Non recepti Scholiorum fragmentum incertissimum z(d)].